

Naročnina
za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno

† Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEČ

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:
Enostopna petina vrste
malí oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 5.— in 4.—,
oglasí v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri jutraj.

Poštnina plačana v polovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Zastonj trud.

Kakor razvidimo iz belgrajškega in za-
grebskega časopisa, je radičevska prireditev
na Krškem polju po celi državi napravila isti
vtis kakor pri nas, da je hamreč bila to tem-
eljita polomija; tem temeljitejša, čim bolj jo
je skušal znani časopisni koncern, ki podpira
Radičevo politiko, razkričati kot »epohalen do-
godek«. Gospoda je za krško zborovanje imela
slavospev pripravljen vnaprej, pa ga ni mogla
več resnici na ljubo primerno rešurirati, ko se
je izvedelo, kako so radičevci mesto priznanja
in navdušenja želi pri Slovencih le bridko raz-
očaranje.

Mi smo to že vnaprej vedeli in zato pri-
reditvi na Krškem polju nismo posvetili po-
sebnih pozornosti. Slovenski narod je razborit,
politično zrel in misli z lastno glavo. Shodi,
ki se prirejajo z veliko reklamo, združeni s
konjskimi dirkami in drugimi privlačnimi toč-
kami, zbuja jo v resnem slovenskem človeku
sum, da se slaba stvar skuša vsiliti ljudstvu z
omamljivim šundrom. Take stvari vlečejo mo-
rebiti med našimi brati onstran Sotle, pri Slo-
vencih pa se politika ne dela s pestrimi bar-
vami, banderi in muziko ter pobratnim em-
kanjem. Premoški je slovenski narod, da bi se
dal na tak način politično pridobivati, zlasti
v času, ko vsaka kmetska hiša ječi pod tlačno
pezo davkov in ko slovenski človek od politi-
ka pričakuje, da mu bo pomagal premagati se-
danje neznosno stanje, ne pa, da sipa okoli
sebe več ali manj dišeče rožice, dela več ali
manj posrečene dovipe in se potem odpelje,
kakor se je pripeljal.

Jako nesrečno so si izmislili Radič et con-
sortes, da poskušajo svojo politično srečo v
Sloveniji s tem, kar imenujemo edino pravilno
farška gonja. Spominjamo se, kako so pri le-
tošnjih skupščinskih volitvah v neki delavski
občini tik pri Ljubljani po večini komunistični
poslušalci ekpedirali govornika skozi vrata,
ker je samo zabavljaj zoper »popce«. Antikle-
rikalne fraze pri nas ne vlečejo več niti pri
najbolj skrajnih socialistih. Te vrste politika,
ki se obrača zoper »farško mavho«, more imeti
uspeha samo v deželah, kjer duhovništvo ne
stoji na potrebni višini bodisi v dušnopastir-
skem bodisi v socialnem pogledu, ne pa pri
nas, kjer je duhovnik reven kakor je revno
naše ljudstvo ali pa se s težavo in trudom
dokopije kvečjemu do zelo skromnega blago-
stanja, neumorno na delu za verski, kulturni,
gospodarski in politični napredek svojega na-
roda. G. Radič se je s svojo antipovpovski go-
voranco na Krškem polju tako zelo blamiral,
da ga ni desavuiral samo liberalni »Slovenski
narod«, ampak celo »Narodni dnevnik«, ki se
je postavil sicer popolnoma v službo radiče-
vske politike. Sicer pa bi bili gospodje Radič in
njegovi slovenski učenci lahko pomislili, če bi
bili kolikaj globlje mislili, da naši slovenski
liberalci ne bodo pustili Radiču, da bi jih v
antiklerikalizmu nadlicital, pa še tako ne-
rodno, kakor je on to naredil.

Drugi moment pa je političen. Naši slo-
venski kmetje, pa naj bodo tudi samostojneži,
si ne dajo vsega meninčebini navesti, kakor
je morebiti g. Radič navajen drugod, marveč
sami presojaajo razmere, ker vsak bere če ne
vsak dan, pa gotovo vsako nedeljo svoj časopis,
hodi v društvo in se za politično življenje
ne zanima nič manj kakor meščani ali »ka-
putaši«, kakor pravi gospod Radič. Naše ljud-
stvo čisto dobro ve in čuti, da se z nastopom
vlade, v kateri sede štirje radičevci, ni v drža-
vi, še manj pa v Sloveniji, absolutno ničesar
izpremenilo. Ostala sta veležupana iz prejšnje-
ga režima, ostala prosvetna uprava, ves si-
stem, vse je ostalo pri starem, niti ena stvar
ni obrnila na bolje. Bilo bi čisto vseeno, če
bi bila ostala PP vlada; da, še slabše je
edaj, ker se sedaj centralizem izvaja brez
najmanjšega odpora s hrvatske strani, dočim
je preje pod PP režimom zadeval vsaj na mo-
ralni odpor velike večine prečanov. Najhujše
pa občutijo slovenski kmet, delavec in pri-
dobitnik, da se davčni sistem pod radikalno-
radičevsko vlado ni čisto nič ublažil; v Slove-
niji se sedaj brezobzirno izterjujejo davčni za-
ostanki, in ljudstvo se posmehljivo sprašuje,
v čem neki obstoja »seljačka« vlada, kakor je
g. Radič krstil sedanjo vlado: da li v tem, da
morajo seljaki plačevati neznosne davščine za
naprej in občutne zaostanke za nazaj? Ker se
take stvari, ki režejo našemu ljudstvu v meso
in kri, ne dajo odpraviti s par šlagerji ter po-

dobnimi zabavljicami, zato ni čudno, če ni Ra-
dič dosegel na Krškem polju nobenega efekta.

In ker je slovensko ljudstvo brihtno in se
zanima ne samo za svoje razmere, ampak za
politični položaj po celi državi, zato ve tudi,
da g. Radič, odkar je vlada njegov proces abo-
lirala, ni priredil niti enega shoda med svo-
jimi hrvatskimi kmeti! Samo v Belgrad je ho-
dil govorit in v bližino Belgrada, pa na Krško
polje. In naši ljudje se vprašujejo: Kako to,
kaj je temu vzrok, čemu hodi mož k nam pro-
dajati svojo politično modrost, pred svojimi vo-
livi pa se ne prikaže? In naše ljudstvo je
tudi ugenilo, zakaj. Mož rabi po svoji kapitu-
laciji pred radikali nekaj vspehov drugod: pri
bratih Srbih in Slovencih, da bi mogel vsaj ne-
koliko opravičiti pred Hrvati vstop svoje stran-
ke v radikalno vlado in popolno opustitev re-
publikanskega programa, federalizma in hrvat-
skih državnopravnih postulatov. G. Radič bi
rad hrvatskim kmetom prinesel novico, da so

Tišina v političnem življenju.

Večina ministrov še ni prišla v Belgrad. — Nikola Pašić odpotoval v Evian les Bains. —
Nekatera podtajniška mesta so še nezasedena. — Možnost fuzije med demokratsko
stranko in JMO.

Belgrad, 26. avg. (Izv.) Ker se nahajajo
kralj, Pašić in večina ministrov izven Bel-
grada, je razumljivo, da vlada v političnem
življenju v Belgradu popolna tišina. Se oni
ministri, ki so še v Belgradu, rešujejo in kon-
čujo zgolj svoje resorne zadeve. Ker je šte-
vilo momentano v Belgradu nahajajočih se
ministrov za dalekosežne sklepe v minist-
rskem svetu nezadostno, se ministrski svet ne
more sestati k seji. Ravnotako tudi državni
podtajniki, dasi so že prišli v svoja minist-
stva, še niso popolnoma prevzeli svojih služ-
benih mest, ker jim še ni bilo mogoče, da po-
ložijo prilogo. Storitji bodo mogli to šele po
vratitvi zastopnika ministrskega predsednika
Marka Gjurjičica. Izmed državnih podtajnikov
ni še prišel v svoje ministrstvo podtajnik
v ministrstvu za finance g. Mirko Neudorfer,
ker se dr. Stojadinović še ni vrnil iz Črne go-
re, kamor je bil odpotoval v svrhu organiza-
cije svečanostnega prenosa kosti P. Petro-
vića Njegeša.

Kakor se glasi poročilo iz Karlovih Vari-
je ministrski predsednik Nikola Pašić odpot-
toval zvečer v Evian les Bains.

O ministru za notranje zadeve Boži Mak-
simoviću se je govorilo najprej, da se vrne v
Belgrad v nedeljo, potem pa v torek. Med-
tem pa še danes ne vemo, kje je. Po nekate-

Posvetovanje med disidenti HSS in HZ.

Zagreb, 26. avg. (Izv.) O razmerju med di-
sidenti HSS in HZ je Vaš dopisnik iz pogovora
z nekaterimi poslanci izvedel sledeče: Disi-
dentsko krilo, katero hoče z dosedanjim HZ
osnovati novo stranko, še ni edino o vpraša-
nju monarhije, kakor to zahtevajo poslanci
HZ. Dokler v tem ne pride do soglasja, sestan-
ka, na katerem bi sprejeli skupen program,
še ne bodo sklicali. HZ se je razgovarjala o
skupnem delu tudi z disidentskim krilom dr.
Buča. Ti so sodelovanje s HZ odbili, ker HZ
ne zahteva odločno samouprave Hrvatske in
revizije ustave. Disidentsko krilo dr. Buča in
tovarišev stoji odločno na stališču konfede-
rativne ureditve države.

Seja ministrskega sveta.

Belgrad, 26. avgusta. (Izv.) Zvečer se je že
pred odhodom hrvatskih ministrov HSS v Za-
greb vršila kratka seja ministrskega sveta,
na kateri se je razpravljalo o tekočih zadevah,
ki jih je bilo vsekakor treba rešiti pred od-
hodom hrvatskih ministrov iz Belgrada. Skle-
nilo se je, da se podpiše trgovinska pogodba
med našo državo in Avstrijo. Nadalje so se
obravnavala nekatera manj važna vprašanja,
tikajoča se obmejnega prometa. Ministrski
svet je nato sklenil, da zastopa vlado pri otvo-
ritvi velesejma v Ljubljani minister za trgo-
vino in industrijo dr. Krajač, ki prispe v Ljub-
ljano dva dni pred otvoritvijo velesejma.

Posl. Sušnik o HSS v Sloveniji.

Belgrad, 26. avgusta. (Izv.) Danes je pri-
spel v Belgrad podpredsednik Jugosl. kluba
g. Anton Sušnik, ki je častnikarjem izjavil, da

tudi Slovenci pristali na njegovo kapitulacijo.
No pa iz te moke, g. Radič, ne bo kruha in
g. Radič bo moral moral odgovornost za svoj
preokret nositi pred Hrvati do konca sam. Od
Slovencev jo bosta delila z njim samo gospoda
Pucelj in Prepeluh, o čemer se je g. Radič
najbrže na Krškem polju tudi sam prepričal.

Slovenci dobro vemo, kje gospoda Radiča
čevlji žulji. On rabi našo podporo, da bi na
eni strani imponiral svojim »prisrčnim« zavez-
nikom radikalom, na drugi strani pa kako
utrdil svoje vednobj kolebajoče stališče med
Hrvati; da bi ene prestrašil, druge pregovoril,
med enim ohranil svoj bledevalni nimbus,
druge prepričal, da njegova moč raste drugod.
Toda kakor v Sumadiji in Vojvodini, tako tudi
v Sloveniji ne bodo g. Radiču zvevetele lavo-
rike. Pri nas se more uveljaviti in pridobiti
ugled samo vztrajno delo, ne govorjenje, na-
čelnost in doslednost. Za radičevščino Bog ni
ustvaril slovenske zemlje.

Vzgoja in izobrazba našega ženskega naraščaja.

(Gospodu ministru za prosveto v premislek.)

Ni treba, da bi bil pust moralist, komu
se pola, po katerih hodi danes na splošne
vzgoja in izobrazba ženske mladine, ne zde
prava. Ze splošno javno ozačeje, ki so ga
ustvarile vojne in poveljne razmere, ni ugod-
no temu, kar smo do pred kratkim imenovali
»dobro vzgojo« za žensko mladino. Padli so
domalega vsi družabni »predsodki« in danes
sme hčerka »najboljše družine« in dana
»najboljše družbe« v javnosti nastopati s ta-
ko popolno svobodo, kakor je prejšnji nazori
in običaji niso prenesli in ki je ob sebi iz-
ključevala iz »dobre družbe«. V žensstvu sa-
mem se kaže boleštna težnja, da posnema
moškega in se izživi povsem na njegov na-
čin. Ta pojav se kaže posebno v večjih me-
stih, kjer je v velikem delu šolstva izvedena
koedukcija in kjer so šport, kavarna in kino
postala glavna torišča najsvobodnejše dru-
žabnosti. Razen tega ne smemo pozabiti na
vpliv dušne paše, ki jo na vseh straneh vsi-
ljuje dnevna »literatura«.

Jasno je, da sedanja žena, ki je prisiljena
in pozvana, da se udeležuje vsega javnega
življenja, ni mogla ostati v prejšnjih ozkih
družabnih mejah. Toda istotako je pa tudi
gotovo, da s prejšnjimi oblikami ne bi bili
smeli zavreči tudi prejšnjega duha, v ko-
likor je bil nosilec večnoveljavni vrednot in
idealov. Prav je, gotovo, da se je ženski mla-
dini odprla neomejena pot do izobrazbe;
prav je, da se žena v javnem življenju svo-
bodno giblje; prav je, da žena goji tudi sport;
prav je, da se je tudi ženska moda prilagodi-
la novim življenjskim pogojem žene. Ali je pa
prav, da se vzgaja in izobrazuje ženska mla-
dina popolnoma po istem kopitu kakor mo-
ška in z njo skupaj? Ali je prav, da so žens-
ke kar povprek zavzele svoje mesto po ka-
varnah, kinih, barih in da tekmujejo z mo-
škimi v vživljanju nikotina in raznih drugih
svobodčin? Ali je prav, da ženska v sportu
nastopa z brutalnim preziranjem same sebe,
svojih naravnih nalog in svojega kulturnega
poslanstva? Ali je prav, da si daje ženska od
velemestnih dobičkarških spekulantov krojiti
modo, ki skuša odvreči zadnje figovo pero in
ki sili žensko čimdalje tembolj, da posveča
večji del svojih misli in svojega časa in pre-
komerni del dohodkov svojega moža svoji
zunanosti? Ali je prav, da odrasla ženska
mladina brez vse vere in vsled tega brez
vseh višjih idealov — realna, da ne rečemo
materialistična, pusta, prazna, nesrečna ali
pa razuzdana? Kaj bo mogla taka žena, taka
mati dati svojemu možu, svojim otrokom, od-
kod bo vzela notranji ognj, da bi z njim
egrevala in razsvetljevala svoj dom?

Glasilo JMO zaplajeno.

Sarajevo, 26. avgusta. (Izv.) Včeraj je bil
v Sarajevu zaplajen prvi list po novem
tiskovnem zakonu »Novi glasnik Jugoslovanske
muslimanske organizacije«. Zaplajenih
je nekaj delov iz govora Saljih Baljića v par-
lamentu in brzojavka dr. Spaha na »Politiki«
in »Obzoru«. Nadalje je bil zaplajen tudi del
uvodnega članka. Okrožno sodišče je razen go-
vora Saljih Baljića zaplenitev potrdilo. Proti
dr. Behmenu je vložena obtožba radi netajnih
plemenske in verske mržnje.

akcija HSS v Sloveniji ne more niti najmanj
škodovati SLS: v svojem okraju je dobil on
štirikrat več glasov kakor Pucelj in HSS. Sicer
pa je g. Pucelj izjavil, da nimajo shodi na meji
Hrvatske in Slovenije nikake važnosti za raz-
voj političnih razmer v Sloveniji.

Blagrovali bi se, ako bi mogli verjeti,
da gledamo pretumno, da je vse, kar opaža-
mo nezdravega med našim ženstvom, le za-
čuden, zunanji pojav, ki ne sega do jedra in
ki polagoma ob sebi izgine. Nasprotno vemo,
da tudi resni ljudje med našimi političnimi
nasprotniki s skrbjo gledajo v bodočnost in
priznavajo, da sedanja, veri tako tuja pola
javne ženske vzgoje in izobrazbe nikakor ni-
so dobra. Saj je v posebno srečnih okolišči-
nah mogoče, da se v posameznem slučaju po-
sreči tudi taka vzgoja ali boljše — da ostane
posamezno dekle kljub taki vzgoji dobro; to-
da na splošno so uspehi zelo problematični,
kakor nas uči izkušnja. Zato si tudi preminogi
politični nasprotniki pri vzgoji hčere ne upajo
tvegati skoka v temo in izročajo svoje hčere
v izobrazbo verskim zavodom.

Verski moment tvori v življenju vseh
kulturnih narodov etično-kulturno silo prve
vrste. Vera je sestavni element narodne psi-
he, ki okraja in usahne, ako se ta del iz nje
iztrga. Poglejmo prijateljsko Francijo! Ali
ne zajenja ta najkulturnobojnejša med ev-
ropskimi deželami in obenem najbolj katoli-
ška med vsemi — še danes vseh svojih na-
rodnokulturnih in narodnoobrambnih sil iz
svojega verskega vira? In sosedna Italija —
ali se ne vrača pod »najbolj narodno« vlado
k svojim starim verskim idealom in tradici-
jam? Pa naša hrabra Srbija, navidezno tako
indiferentna v verskem pogledu, pa vendar
tako zvesta svoji cerkvi in z njo tako tesno
spojena! Odmislimo iz življenja teh narodov,
iz njihove politične zgodovine in kulture ver-

ski moment — kaj nam potem še ostane od njih?

Vse to velja v polni meri tudi za naš slovenski narod, ki je po številu resda eden izmed najmanjših, ki pa spada po svoji splošni kulturi, po svojem krasnem, visoko razvitem jeziku, po svoji pridnosti in poštenosti med prve narode sveta. Naj nam pove najzagrizenejši nasprotnik: komu je slovenski narod za vse to v prvi vrsti hvale dolžan? Ali ne katoliški veri, iz katere mu je izvirala omika in izobrazba, iz katere so mu vstajali do današnjega dne nesebični, idealni voditelji in prosvetitelji?

Ne pozabimo pa, da je najzvestejša čuvarica in negovalnica narodnih svetinj — žena. Ako se žena tem svetinjam izneveri — komu naj potem poverimo nalogo, da jih hrani in deli pokolenju za pokolenjem? Ako žena izgubi idealizem, kdo naj potem goji ideale v mladini? A brez idealov, brez morale noben narod ne obstane. Narod, ki si hoče vzgojiti brezversko ženstvo, samemu sebi jamo kopije. Francija in Italija imata globoko verno ženstvo in prav tako živi v pravi srbski ženi še vedno istiniti strah božji.

Ne moremo si misliti, da odgovorni činitelji v naši državi ne bi poznali in ne bi vedeli ceniti ogromnega pomena verskonravne vzgoje posebno za žensko mladino. Ako hočejo državi in narodu dobro, in nad tem pač ne smemo dvomiti, morajo hoteli idealen, pravno krepak ženski naraščaj. Potem pa morajo tudi iz vseh sil pospeševati in podpirati zavode, ki tak naraščaj vzgajajo.

Bila bi nedopustna kratkovidnost, ako bi hotela državna oblast dejansko zapreti in zatreti naša vzorna zasebna ženska učiteljska. Neglede na to, da so ti zavodi dajali najboljše učne moči, marveč je dobra vzgoja in izobrazba, ki jo nudijo ti zavodi ženskemu naraščaju, ob sebi največjega pomena. Vzgoja in izobrazba na teh učiteljskih je najboljša priprava za materinski poklic — vsaj v sedanjih razmerah, ko vzgoja v domači hiši odpoveduje. Dejansko se mnogo teh deklet zgodaj poroči, in to dobro poroči. — Nekam bodo morala iti poslej dekleta, ki bi se drugače vzgajala na teh učiteljskih; v strokovne šole prav gotovo ne pojdejo, pač pa se bo večina napotila v državne gimnazije in realne gimnazije in država jih bo vse bolj imela na glavi, da jim preskrbi službe, nego bi jih imela, ako bi jim ne onemogočila študija na zasebnih učiteljskih. Neprecenljiva po bo škoda, ki jo bo trpel narod zaradi neprimerne vzgoje in izobrazbe tolikega novega ženskega naraščaja.

Odgovorni činitelji naj ne zapirajo oči pred vsemi važnimi razlogi, ki odločno govorijo proti zatvoritvi naših zasebnih učiteljskih. Naj bodo zlasti prepričani, da med slovenskim ljudstvom nobeno prizadevanje ne more bolj utrditi in poglobiti državne misli nego spoštovanje njegovih narodnih svetinj.

Priloge za nove trgovinske pogodbe.

Belgrad, 26. avgusta. (Izv.) V ministristvu za trgovino in industrijo se je sestavljal referat za sklepanje novih trgovinskih pogodb s posameznimi državami. Besedilo po tem referatu zamišljenih trgovinskih pogodb se bo čimprej moralo obravnavati na skupni seji zastopnikov ministristva financ, prometa, trgovine in industrije ter zunanjih zadev, da se na tak način pripravi material za sklepanje trgovinskih pogodb s posameznimi državami. Končno veljavna odločitev je v tem pogledu pridržana ministristvemu svetu.

VZORČNI VELESEJEM V GRADCU.

Gradec, 26. avg. (Izv.) V soboto otvorijo v Gradcu letošnji velesej, združen z umetniško razstavo. Graški sejm bo otvoril predsednik avstrijske republike Heinisch.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Pišajo nam: Zadnje leto je bilo pri vseh odborovih sejah Slovenske matice in Narodne galerije stalno na dnevnem redu vprašanje, kako naj se izvede osnutje Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Slovenska matica polagoma likvidira svoja velika, prej začeta literarna podjetja. Izšel je zadnji zvezek zbirke narodnih pesmi, sedaj se tiska zadnji zvezek Slovenske zemlje, ki bo opisal štajersko in Prekmurje. S tem bo ena faza matičnega razvoja končana in društvo bo prešlo v drugo fazo svojega življenja, ki predstavlja višjo kulturno stopnjo. Minilo je ravno četrto stoletje, odkar je Aškerc kot urednik »Ljublj. zvona« zapisal o Matici naslednje besede: »Občni zbori naše »Matic« ne vzbujajo dandanes več tistega vsestranskega zanimanja, kakor so ga vzbujali še pred 15 leti. To je pač nasledek našega razvoja. Najboljše leposlovne knjige izhajajo zunaj »Matic«. Delo književnega založništva in izdajanja se je porazrednotilo, porazdelilo, porazvejilo... Vrhutega moramo upoštevati pomnoženo število naših časnikov in beletristično-znanstvenih mesečnikov, ki prinašajo obilo in čimdalje več gradiva... Ker vidimo, da ravno moderni slov. beletristi ne izhajajo v zalogi naše »Matic«, slutimo, da utegne ta moment morebiti še

Silen orkan v Subotici.

Zagreb, 26. avgusta. (Izv.) V torek popoldne okoli štirih je divjal nad Subotico in okolico silen orkan, ki je napravil v samem mestu na milijone dinarjev škode. Silni vročini je sledil najprej močen vihar, ki je zavil celo mesto v goste oblake prahu, nato pa so začele padati prve težke deževne kaplje pomešane s točo. Ljudje so bežali v hiše, vozovi so hiteli pod varne strehe. Ulice so bile v trenutku popolnoma prazne. Vihar je postal čimdalje silnejši. Raz streh je začela padati opeka, rušili so se dimniki, okna niso vzdržala več silnega zračnega pritiska. Vihar je spremljal strahovit naliv. Voda je vse nižje ležale dele mesta preplavila in zalila vse kleti.

Največ škode je napravil naliv na prostoru subotškega velesejma, ki so ga v nedeljo slovesno otvorili. Posamezne paviljone je vihar raztrgal in njihove dele raznesel daleč naokoli, voda pa je odplavila velik del razstavljenih predmetov. Kar je ostalo na mestu, je vse uničeno.

Orkan je podrl celo dva cerkvena stolpa. Podrl je stolp cerkve sv. Roka in stolp cerkve sv. Jurija. V glavni ulici Kralja Aleksandra se je podrl zid neke hiše tako, da se je celo poslopje nagnilo. Več ali manj poškodovana pa je skoro vsaka hiša. Večina hiš je brez streh in brez oken.

Seja poslancev HSS.

Belgrad, 26. avgusta. (Izv.) Ministri in poslanci HSS, ki so bili v Belgradu, so zvečer odpovali v Zagreb, kjer se bo jutri vršila odpovalna seja HSS. Odpovali so Pavle Radić in dr. Krajač, kakor tudi vsi podtajniki HSS. Minister za pošto in brzojavo dr. Superina, ki se nahaja na službenem potovanju v Vojvodini, se tudi pripelje v Zagreb. Tej seji se v političnih krogih pripisuje zelo velika važnost, ker se smatra, da bodo na njej rešili razna vprašanja, ki so v zadnjem času nastala med radikali in radičevci.

Trgovinska pogodba z Avstrijo in češkoslovaško.

Belgrad, 26. avgusta. (Izv.) Pogajanja med našo državo in češkoslovaško republiko, ki naj privedejo do medsebojne trgovinske pogodbe, se bodo pričela po podpisu trgovinske pogodbe z Avstrijo. Trgovinska pogodba z Avstrijo se bo v najkrajšem času podpisala in je treba v zvezi s tem ugotoviti, da obremenjuje ta trgovinska pogodba predvsem gospodarske kroge v Sloveniji in srednje panoele na Hrvatskem.

BOSANSKE ZELEZNICE SE PRETVORILJO V NORMALNOTIRNE.

Belgrad, 26. avgusta. (Izv.) V ministristvu za promet se pripravljajo dela, na podlagi katerih bi se ozkotirne železnice v Bosni pretvorile v normalnotirne. Tozadevne odredbe so že odposlali na železniško ravateljstvo v Sarajevu, ki naj v ta namen sestavi posebne komisije.

RUSKO BRODOVJE V SREDOZEMSKEM MORJU.

Moskva, 26. avg. (Izv.) Ruski vladni krogi nameravajo poslati več vojnih ladij iz Črnega morja v Sredozemsko morje na obisk italijanskih in turških pristanišč.

RAZVOJ RUSKE INDUSTRIJE.

Moskva, 26. avg. (Izv.) Dosedanji razvoj ruske industrije je tako ugoden, da je vlada sklenila nad 500 tovarni, ki so doslej praznovale, zopet spraviti v obrat. V zopet odprtih tovarnah bo zaposlenih nad četrto milijono delavcev. Kvalificirani delavci dobe posebne ugodnosti. Novo industrijsko politiko zastopa Trocki.

bolj pomikati »Matico« na — znanstveno polje. Kako se bodo stvari razvijale v bodoče, sedaj še ne moremo vedeti. Toliko je gotovo, da bi mi Slovenci sami sebi kopali grob, če bi zanemarjali znanosti. Kateri narod na svetu more izhajati brez znanosti? In koliko dela nas še čaka! Mi še sami sebe ne poznamo! Ne poznamo ne svoje preteklosti dovolj, ne svojega slovenskega bivanja... Prav nič torej ne bi škodilo, če se »Matica« polagoma prelevi v nekačo akademijo. Pojavi, ki jih je Aškerc opazil pred 25 leti in ki so ga napotili, da je razpravljati o preosnovi »Matic« v akademijo znanosti, so se medtem še pomnožili in danes stojimo pred dolžnostjo, da izvedemo, kar se je zadnje četrto stoletje ne prestano pripravljalo in kar je sedaj, ko imamo lastno univerzo, mnogo lažje in potrebnije — da osnujemo akademijo znanosti in umetnosti.

Ta namen pa je v zvezi z Narodno galerijo. Bilo je prav tako pred 25 leti, ko je isti Aškerc zapisal, ocenjujoč prvo slovensko umetniško razstavo, »Kar bi bilo jako potrebno, je to, da bi se ustanovila v Ljubljani posebna galerija za upodabljanje umetnosti. Temelj taki galeriji se je sicer že položil v deželni muzej »Rudolfinu«, ali želeli je, da bi imela upodabljanje umetnosti svoje primerne prostore. Mecen, ki bi nakupil najlepše umotvore prve slov. umetn. razstave za narodno galerijo slik in skulptur, bi si zaslužil

vana pa je skoro vsaka hiša. Večina hiš je brez streh in brez oken.

Brzovlak, ki vozi iz Pešte preko Subotice v Belgrad, se je moral na postaji Somšić zaradi viharja ustaviti in se vrniti v Subotico. Na manjših postajah je orkan prevračal vagon kot igrače, da je ves promet zastal.

V Starem Svcu je vihar podrl stolp protestantske cerkve. Ruševine so pokopale pod seboj enega človeka. Drevje je vihar ruval s koreninami, strehe pa je odnašal kar cele daleč proč od hiše. Ranjenih je mnogo oseb.

Kopališče Palić pri Subotici je popolnoma uničeno. Vihar je uničil 550 lepih kopalnih kabin, raztrgane in razmetane deske pa je odnašala voda. Ljudi, ki jih je bilo v kopališču tik pred nevihto vse polno, se je lotila silna panika. V kabinah shranjene obleke kopalcev je vihar večinoma odnesel. Na jezeru pa je vihar prevrnil čoln s 6 veslači, ki so bržkone vsi utonili.

Škoda po okolici Subotice je velikanska. Vrtovi, vinogradi in sadovnjaki so popolnoma uničeni.

Vihar je divjal po celnem severnem delu Vojvodine in raztrgal vse brzovajne in telefonske zveze. Ker je ustavljen tudi ves železniški promet, je severna Vojvodina popolnoma odrezana od ostalih delov države.

Francoska nota Nemčiji.

Berlin, 26. avgusta. (Izv.) Francoska nota o varnostni pogodbi je sestavljena v jako pomirljivem duhu. Nota govori o razmerju med varstveno pogodbo in med versajsko mirovno pogodbo, odgovarja na pomisleke Nemčije glede vstopa v Društvo narodov in omenja varnostne pogodbe glede vzhodnih mej. Temeljna misel nate je, da »varnostna pogodba ne sme izpremeniti določb versajske pogodbe. Splošno pričakujejo, da bo nemška vlada pristala tudi na predlagano konferenco o varnostni pogodbi, ki bi se vršila meseca septembra v kakem malem švicarskem mestu.

ČICERIN PROTI VARNOSTNI POGODBI.

London, 26. avgusta. (Izv.) Pred svojim odhodom v Italijo je izjavil Čičerin dopisniku »Daily Herald«, da je zavzemanje Angležev za varnostno pogodbo naperjeno v glavnem proti Rusiji. Pravi namen varnostne pogodbe je zasejati med Rusijo in Nemčijo razdor. Podpis varnostne pogodbe bo po Čičerinovem mnenju resno ogrožal svetovni mir.

Caillaux v Londonu.

Pariz, 26. avgusta. (Izv.) Poročila pariškega časopisa o finančnih pogajanjih v Londonu se glase zelo optimistično. Listi naglašajo obojestransko dobro voljo priti do sporazuma. Težkoče so sicer velike, a niso nepremagljive.

Pariz, 26. avg. (Izv.) Caillaux bo ostal v Londonu nekaj dni dalje, kakor je bilo sprva določeno. Do končne rešitve vprašanja francoskih dolgov še ne bo sedaj prišlo, ampak se bodo dogovorili le o smernicah, na podlagi katerih bodo izdelali strokovnjaki potrebne finančne načrte.

Boji v Maroku.

Fez, 26. avgusta. (Izv.) Po dosedanjih poročilih so se Rifanci umaknili z vsega ozemlja med Zernalom in reko Uergho. V tem delu vlada mir. Osemsto rodbin v okoliših Coula se je udalo. Francoski letalci so uspešno obstreljevali sovražne postojanke. Posadko v Felua so Francozi preskrbeli z živečem.

Pariz, 26. avg. (Izv.) Primo de Rivera je izjavil časnikarjem, da nameravajo zavezniški v Maroku najprej izolirati nekaj domačih rodov, da ne bodo mogli podpirati Abd-el-Krima, potem pa bodo skupno nastopili proti

slave pri vseh izobraženih, napredno mislečih Slovencih. V tej točki slovenskega kulturnega programa je opaziti še krepkejši razvoj, nego pri »Matici«. Izza Aškercovega časa se je ustanovila Narodna galerija, ki je zbrala zelo veliko število modernih umetnin, tako da je v njej pregledno zastopana slovenska umetnost od Šubicev do današnjega dne, našli so se mecen, ki so ji omogočili obstoj in zagotovili bodočnost, dosegel se je načlen sporazum s škofijskim in narodnim muzejem glede združitve vseh treh zbirk v eno veliko in popolno galerijo. Skupaj s Slovensko matico bi Narodna galerija danes že mogla ustanoviti Akademijo znanosti in umetnosti, ki bi bila potrebni zaključek našega kulturnega razvoja, srce našega prosvetnega dela, naša zveza z ostalim kulturnim svetom in ponos Ljubljane.

Da se ta namera še ni izvršila in da se je stvar vedno nanovo obravnavala v odborovih sejah Matic in Galerije, je iskati vzroka v pomanjkanju primernih prostorov, na katerih potrebnost je opozarjal že Aškerc. To je stvar, ki ni niti v matičnih niti v galerijskih, marveč v drugih rokah, a kljub temu je upati, da se bo ugodno rešila, kajti ne moremo si misliti človeka, ki bi hotel tako, vsemu narodu potrebno ustanovo preprečiti. Čas je, da se danes izvede, kar so naši prosvetni delavci pred četrtno stoletja slutili in želeli.

Abd-el-Krimovi armadi. Vojaške operacije se bodo začele približno v 10 dneh.

Dogodki na Kitajskem.

London, 26. avg. (Izv.) »Daily Mail« poroča iz Hongkonga, da so tamošnji angleški trgovci brzovajili vladi v London, naj skrbi, da postane Kanton zopet svobodno pristanišče. Zahtevajo tudi izgon in razorožitev v Kantonu bivajočih Rusov. Če ne gre drugače, naj proglasi angleška vlada nad Kantonom blokado.

Boji v Siriji.

Pariz, 26. avg. (Izv.) Havas poroča iz Kaire, da je 1500 Druzov napadlo Damask. Francoska konjenica in francoska letala so napad odbila.

Paris, 26. avg. (Izv.) General Sarraill poroča: Posadka v Sueidi je še vedno obkoljena. Ženam in otrokom so Druzi dovolili prost odhod v Damask.

Conrad von Hötzendorf umrl.

Dunaj, 26. avg. (Izv.) V Mergentheimu pri Heilbornu na Württenberškem je v torek popoldne ob 17 umrl bivši načelnik avstrijskega generalnega štaba Conrad von Hötzendorf.

Conrad von Hötzendorf je bil rojen 14. julija l. 1852. v Penzingu pri Dunaju. Kot sin avstrijskega polkovnika je bil vzgojen v vojaških šolah. Služboval je v različnih polkih, večinoma pa kot generalštabni častnik in je kot tak imel priliko spoznati skoro vse dežele bivše monarhije. Kot zaupnik prestolonaslednika Franca Ferdinanda je postal šef avstrijskega generalnega štaba in na tem mestu je začel z železno doslednostjo izvajati svojo vojaško politiko. Avstrijo je oborožil, kolikor je mogel, najprej proti Italiji, kasneje pa proti Rusiji in Srbiji. Nestrpo je čakal trenutka, ko bi mogel potegniti meč iz nožnice. Njegova želja se mu je izpolnila l. 1914. in znano je, kako veselo se je ob vojni napovedi sprehajal po dunajskem Ringu. V svetovni vojni je bil prva leta šef generalnega štaba, kasneje pa je njegova slava zatonila. Zadnja leta svojega življenja je preživel večinoma v Inmostu.

KOMUNISTI V VARŠAVI.

Varšava, 26. avg. (Izv.) Policija je v Varšavi zaprla okoli 30 komunistov, ki so imeli sestanek na Višli v čolnu.

Beleške.

»Narodni dnevnik« replicira v daljšem odgovoru na članek dr. Kulovca v torkovem »Slovenec«. Priznati moramo, da so razmotrivanja mirna in skušajo biti dosti stvarna. »Narodni dnevnik« je le prezrl, oziroma šel preko glavne misli omenjenega članka. Članek odgovarja na nezaslišano žalitev, ki jo je izrekel St. Radić proti slovenski duhovščini na nedeljskem shodu v Krškem. Stjepan Radić se ni prav nič dvoumno ali celo pogojno izrazil: izrekel je žalitev kategorično, da je od sto duhovnikov v Sloveniji morda en sam dober ali pa tudi ne. Ali more tako govoriti o celotnem številnem stanu razsoden človek? Ali more tako govoriti na velikem shodu kulturnih človek? Ali more tako govoriti človek, ki je bil do zadnjega časa absolutni in neoporeč voditelj celega naroda in je faktično tudi še danes predstavnik tega naroda? Ali je morda za to svojo gorostasno trditve navedel tudi zadostne dokaze? Kateri človek na božjem svetu bi za tako gorostasno trditve mogel sploh navesti zadostnih dokazov? Ali se ne mara proti taki kategorični brezpozgojni žalitvi celega stanu, ki je vendar v zgodovini slovenskega ljudstva v preteklosti igral najodličnejšo vlogo in ki tudi dandanes za Slovenstvo ni brez velikih zaslug, ali se ne mora upreti vsa notranjost vsakega kolikar pošteno čutečega človeka? To je bistvo stvari in to je podčrtal dr. Kulovec v svojem članku v torkovem »Slovenec«. In če se tudi nihče ne bi bil oglasil v obrambo časti slovenskega duhovništva, za nas stoji, da bi se tako nerazodna kleveta v prepričanju vseh poštenih ljudi obrnila sama proti onemu, ki jo je izrekel. In če skuša »Narodni dnevnik« g. Radića nekoliko opravičevati s tem, češ, da se duhovščina spušča v politiko, smo mnenja, da ni s tem Radićeve krivde prav nič zmanjšal. Po trditvi g. Radića je vsa slovenska duhovščina ničvredna, malopridna, sebična, narodu v škodo, izvzetih je morda samo par, pa še za teli par se po nezaslišani trditvi Stjepana Radića to ne da dognati. Kdo bi mogel tako žalitev s čimerkoli omiljevati, zmanjševati, ali celo iti mirno preko nje na dnevni red? Če je »Narodni dnevnik« v svojih izvajanjih načel tudi načelno vprašanje o razmerju duhovnika do politike, o umestnosti ali neumestnosti tudi političnega udeleževanja duhovnikov, je pač na prvi pogled jasno, da to ni v nobeni zvezi z ono nezaslišano žalitvijo celotnega slovenskega duhovniškega stanu. Zato se tudi dr. Kulovec ni bilo treba spuščati v ta razmotrivanja. »Narodni dnevnik« je ravno o teh vprašanjih že večkrat razpravljal in zdí se, da jih hoče pomagati razčistiti. Ne dvomimo prav nič, da bo dr. Kulovec tudi o tem prav raz odkrito in jasno povedal svojo sodbo, če jo »Narodni dnevnik« želi slišati.

Dnevne novice.

Protestni shod pri D. M. v Polju.

Dne 23. avgusta se je vršil pri D. M. v Polju protestni shod shod proti nameravani preidavi starega šolskega poslopja, ki bi obremenila občino za dva milijona dinarjev, pa bi vprašanje šolske zgradbe s to prezidavo ne bilo rešeno in bi morala občina v doglednem času kljub temu graditi novo šolsko poslopje.

Shodu je predsedoval tov. A. Lajovec, ki je povdarjal namen protestnega shoda. Bivši obč. odbor je uvidel, da je potrebna nova šola; zato je tudi začel z akcijo zanjo ter že v letošnji proračun vstavil za nakup stavbišča primerno vsoto. Sedanja šola bo v nekaj letih premajhna, a če se ta sedaj po sklepu gerentstva preuredi, imeli bi le spakredno stavbo. Ako pa zbiramo fond, ki bi se obrestoval, imeli bomo v nekaj letih novo šolo morda za isti denar, kolikor bi sedaj stala krparija stare. Gerentstvo hoče najeti posojilo na 15 let v znesku dveh milijonov dinarjev, in pri obrestni meri 10 odst. bi morala občina plačati skupnega dolga blizu do 4 milijone dinarjev. Kaj pomenja za občino blizu 16 milijonov kron dolga, o tem naj razmišlja zlasti delavstvo.

Nadaljni govornik tov. Rupret omenja začetni komunalni program bivšega občinskega odbora ter enako kot predgovornik konstatira, da je sedanja šola res za nič. Naj se popravi, toda le toliko, kolikor je sedaj nujno potrebno, kar bi veljalo kakih 80 do 100 tisoč kron. Gerentstvo za izvršitev nameranih del sploh ni kompetenten. Kaj pa, če se bo valuta še nadalje dvigala? Koliko večja bo vsled tega obremenitev! Smo za popravo, ampak ne v gerentovem zamislu. Stvar naj se prepusti novemu občinskemu odboru. Šola bodi zdrava, dovolj prostorna in higijena.

K temu pripomni tov. Lajovec, da je res škoda za učiteljsko stanovanje, a občina se ne sme tako ogromno obremeniti.

Nato povzame besedo — burno pozdravljen — poslanec S. M. J. Izjava: Ukrepi gerent. se morajo ovreči, ker nimajo podlage v zakonu. Gerentstva so sploh ob sebi slaba stvar. Mi hočemo pravo demokracijo; ljudstvo imej povsod besedo! Govornik je v narodni skupščini interpeliral radi razpustov občinskih odborov, a minister ni stvarno odgovoril, češ da še nima zbranih podatkov. Dotakne se pri tej priliki ogromnih davkov in omenja proteste proti njim, ker z upropaščanjem davkoplačevalcev bo uničen tudi državni finančni vir. To velja enako tudi za občinsko gospodarstvo. Pri današnjem protestu moramo pa še protestirati proti gerentstvu v obče. Izvoljeni občinski odborniki so odgovorni ljudstvu, ki po njih vpliva na obč. gospodarstvo. Gerenti pa niso izvoljeni od ljudstva, zato niso odgovorni ljudstvu, ampak vladi, kar nasprotuje načelu ljudske demokracije. Ljudstvu je treba nazaj pridobiti avtonomne pravice. Ne bomo dalje pustili kršiti ljudske avtonomije. Kakor se čuje, se namerava svet, namenjen za novo šolo, pridobiti za Sokola. Ne le smemo, temveč protestirati moramo tudi proti načinu nameravane oddaje del. Gospod gerent si je pridržal pravico, da odda delo arhitektu, ki mu ga bo on hotel oddati. Če iz tega samoposebi sledi, da tako dalekosežni ukrepi ne morejo spadati v delokrog gerentskih poslov. Po razpisu je dana možnost, da se izključijo domači obrtniki. Zato je pritožba popolnoma umestna in potrebna in če se ji ne bi ugodilo, bomo poslanci vedeli, kaj je naša dolžnost. Končno poziva govornik, da naj pri prihodnjih občinskih volitvah vsi izpolnijo svojo dolžnost v korist sebi in svoji občini! Poslančevemu govoru je sledilo živahno odobravanje.

Nato je bila prečitana pritožba proti sklepu gerentstva, dalje resolucija, obsegajoča tri točke, v katerih zbor protestira proti hitri, s katero se hoče usiliti prezidava stare šole in naprtiti občini ogromni stroški in dolгови; dalje zahteva, da se takoj prekine s pripravljalnimi deli, za katere gerentstvo sploh ni poklicano, ampak da se prepusti zidava izvoljenim občinskim zastopnikom, ker so volilne itak pred durmi; bodoči občinski odbor bo smatral vse take sklepe za protizakonite, delal zanje moralno in materijalno odgovorne; osebno g. gerenta in gerentski svet ter si pridržuje regresno pravico proti njemu.

Pritožba in resolucija sta bili sprejeti z velikim odobravanjem soglasno. Kajti pri protiglasovanju se ni dvignila niti ena roka, iz česar sledi, da soglašajo z nami vred tudi demokrati po svojem delegatu g. Hromcu, kar jim bodi le v čast. Zato smo uverjeni, da bodo pustili pri volitvah občinskega odbora, ki bodo v treh tednih, na cedilo gerentstvu in ga z nami vred poslali tja, kamor spada, namreč v pozabnost. Zato pa: vsi na volišče in oddajte svoje glasove našim možem, ki bodo skrbeli za obči blagor občine! F.

Novo sv. mašo bo daroval v nedeljo 30. avgusta v Olsku nad Kranjem ondotni domaćin g. p. Ivan Kozelj, duhovnik Družbe Jezusove. Govoril mu bo g. jezuitski provincial n. Anton Prešern iz Zagreba.

Zveza duhovskih društev Vzemnostni ima v sredo 2. septembra t. l. svoj občni zbor v Zagrebu ob 9 dopoldne v telovadni dvorani nadškofjskega semenišča Kaptol 20. Zeli se, da bi tudi slovenski duhovniki prišli v obilnem številu na ta občni zbor, na katerem se bosta obravnavala dva važna referata, namreč naša kongrua in načrt novega šolskega zakona. Na občni zbor sme priti vsak duhovnik, član Vzemnostni, in staviti predloge. Dovoljena je udeležencev polovična vožnja. Zato naj ne oddajo voznega listka v Zagrebu na postaji, ampak obdrže za povratek. Slovenci nimamo daleč v Zagreb, zato pa pojdemo na obč. zbor. Kdor reflektira na skupno hrano in morda stanovanje, se naj javi g. dr. Josipu Lončariču, prebendarju, Zagreb, Kaptol 31.

Abiturienti I. drž. gimnazije, letnik 1910 se sestanejo ob priliki 15 letnice mature za časa ljubljanskega velesajma. — Predloge in priglasbe je poslati na tov. prof. Joško Copic, Vrhovčeva ul. 12 ali dr. Salvi Jenčič, Gradaška ul. 18.

Makronog. V noči med ponedeljkom in tokom je divjala v okolici huda nevihta z bliskom in gromom. Ljudje so oblečeni v strahu čakali, če se bo kje pokazal rdeči petelin. Pa, hvala Bogu, ni bilo večje nesreče. Pač pa je v smeri proti Šmarjeti oznanjalo rdeče ožarjeno nebo, da mora biti v bližini velik požar. Ko izvemo podrobneje, bomo sporočili.

Zalostna gora pri Makronogu. Dne 22. t. m. se je vršil tukaj vsakoletni šentjernejski romarski shod. Romarjev je bilo splošno manj kot druga leta. Vzrok: slabo vreme in pomanjkanje denarja.

Shod SLS se vrši v Kranju v Ljudskem domu v ponedeljek 31. avgusta ob 11. Poročata poslanca Brodar in Smoderj. Ob pol 11 pa je istolastni občni zbor Kmečke zveze za kranjski sodni okraj z običajnim dnevnim redom. K obilni udeležbi vabi načelstvo KZ.

Zveza slovenskih vojakov iz svetovne vojne. Na razna vprašanja sporočamo, da vozi v nedeljo, 30. t. m. do Otoč in Ljubljane poseben vlak ob 7.50 zjutraj tako, da bo imel zvezo z vsemi vlaki tudi z vlakom z Dolenjskega. Izkaznice za polovično vožnjo bodo dobili udeleženci na Brezjah. Na kolodvorih v Ljubljani bodo v soboto popoldan in v nedeljo zjutraj pri vseh vlakih reditelji, ki bodo imeli trobojne znake. Pri njih bodo dobili udeleženci lahko vsa pojasnila, na nje naj se obračajo za svet in vsak naj se strogo drži njih odredb ter navodil. Prireditev se vrši ob vsakem vremenu. Na veselo svidenje na Brezjah!

V Čirčah pri Kranju je umrl 23. t. m. v visoki starosti 84 let občeznani in spoštovani posestnik g. Franc Strupar. Rajni je bil pristna stara gorenjska korenina; vsakomur je rad pomagal, bodisi z nasvetom, bodisi dejansko. Bil je 24 let nepretrgoma župan občine Hrašče ter 15 let načelnik okrajnega cestnega odbora in je napravil v tem času mnogo splošno koristnega za občino in okraj. Nekateri starejši gospodje se gotovo še spominjajo gove sošolce vozil v Ljubljano, ko se ni bilo zbirališe dijakov sošolcev njegovega brata Jakoba Struparja, ki je umrl kot župnik l. 1905 v Šmarinem pod Šmarno goro ter je rajni njegove sošolce vozil v Ljubljano, ko se ni bilo gorenjske železnice. Bil je zelo vesten in praktičen gospodar ter zelo vnet za napredek kmetijstva. Plemenitemu možu blag spomin!

Koncert na Bledu. Dne 11. avgusta je bil prireditelj na Bledu v dvorani »Toplice« naš tenorist g. Kovač Leopold iz Ljubljane koncert, ki je v vsakem oziru nad vse sijajno uspel. Številna publika med njimi večina inozemcev in odličnih gostov, ki je prisostvovala koncertu, se je o našem tenoristu g. Kovaču jako laskavo izražala ter hvalila njegovo izvršeno predvajanje. Po vsaki točki je bil tenorist predmet iskrenih odobravanj, za kar je moral dodati še nekaj izbranih točk. Pri klavirju ga je prav mojstrsko spremljal g. kapelnik Fiebingar iz Dunaja. Na tako lepo uspelem koncertu g. Kovača prav iskreno čestitamo in se mu obenem zahvaljujemo za lep umetniški večer, ki ga nam je nudil ter ga bomo z veseljem prihodnje leto zopet pozdravili v našem gorenjskem biseru Bledu.

Kranjska gora. Cerkevni koncert, ki se je vršil to nedeljo v krasno razsvetljeni župni cerkvi, je splošno dobro uspel, in občinstvo, ki ga je mnogoštevilno posetilo, je bilo zadovoljno. Za fino in glasbeno izšolano uho je bilo seveda mnogo nedostatkov, mi hočemo opozoriti le na nekatere pomanjkljivosti, ki jih je lahko opazil tudi manj glasbeno izobražen obiskovalec. Na orgljanje in registranje, dasi je na starih orglah večkrat težko, se je treba poprej pripraviti in to na spremljevanje pesmi in na prehode. Za tak slučaj je potreben izvežban mehač, ne pa tak, ki z mehom na glas sodeluje, namesto da bi tiho vršil svojo važno nalogo. Glasovi, zlasti višji, so premalo izbrušeni in preveč kričeči, predvsem en sopran, ki na vsak način ob takih prilikah ne sme več nastopiti, ker s svojim kričem še druge glasove zatopi. Sicer pa, saj imamo v Kranjski gori še druge, prav lepe soprane. Zakaj ti niso nastopili, ko celo vemo, da so hodili k vajanju? Tekmovanje je potrebno, a bodi vselej plemenito in nesebično, nikdar pa ljubosumno in izločljivo. Tako v doglednem času sploh ne pridemo do novih moči. Navzlic vsem nedostatom in pomanjkljivostim je pa vendar hvalevreden trud, s katerim se g. organist in

Velesajmska številka

Ilustriranega Slovenca

ki bo s »Slovencom« naprodaj na velesajmu že v soboto, v podrobni razprodaji po trafikah in naročnikom bo pa priložena v nedeljo, dne 30. t. m., izide v tako veliki nakladi, kakor doslej še noben slovenski dnevnik, to je v 30.000 izvodih, ter prinese na 14 straneh okroglo 120 krasnih in veleaktualnih slik iz našega gospodarskega življenja tako, da bo tvorila dragoceno revijo vsega našega narodnega gospodarstva.

Ker je pričakovati ogromnega povpraševanja po tej številki, opozarjamo vse razprodajalce, da priglase pravočasno (t. j. do sobote opoldne) upravi število zaželenih izvodov. Vse obrtnike, trgovce, industrije ter razne gospodarske zavode in institucije vabimo in opozarjamo, da priglase najkasneje do petka opoldne

oglase za glavno številko »Slovenca«.

ki bodo gotovo najefektnejši, ker bodo šli ti izvodi radi krasne priloge do zadnje slovenske hiše in še daleč preko slovenskih meja.

Naj nihče ne zamudi kupiti te številke in inserirati v njej!

pevci prizadevajo za lepo cerkveno petje, hvalevreden je namen, za katerega so priredili koncert, namreč da popravijo župne orgle, hvalevredno je sploh umetniško stremljenje in da imamo priložnost, slišati in uživati kaj boljšega in blažljivejšega, ne pa samo navadne dramatične ali kino predstave ali cirkus ali kaj podobnega. — Po dolgih letih zanemarjanja se je to poletje poslopje naše osnovne šole temeljito zmagaj in znotraj prenovilo. Vsa čast krajnemu šolskemu svetu in občinskemu odboru ki nista štedila denarja! Vse z večjim veseljem bo učiteljstvo delovalo v osnaženi šoli, in tudi za učence ne bosta snaznost in red v šolskih prostorih brez vzgojnega pomena. — Streha na zvoniku župne cerkve, ki je bila v nevarnosti, da se ob močnejšem pišu prekuca na cerkev, se zdaj popravlja in sicer s prostovoljnimi doneski župljanov, kar je prav posebno lepo.

Prodajalec »Slovenca« v Ljubljani in zunaj širom Slovenije smo s posebno okrožno opozorilo na izredno obsežno velesajmsko slavnostno številko »Slovenca« ki izide v nedeljo, 30. t. m. zjutraj. Te okrožnice naj ne preze noben prodajalec, ker nam sicer ni mogoče določiti naloga za nedeljsko izdajo. Na poznejša naročila se bomo mogli ozirati le toliko, kolikor bo dopuščala zaloga.

Oglase za prvo sejsko številko »Slovenca«, ki izide v soboto zjutraj, sprejema uprava še do jutri, petke opoldne. — Oglase za nedeljsko slavnostno številko pa moremo sprejemati še do sobote dopoldne ob 10, vendar tako pozno oddanim oglašom ne moremo več zagotoviti kake ugodnejše namestitve.

Najnovejši seznam lastnikov čekovnih računov, pri poštni hranilnici v Belgradu in njenih podružnicah v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu. Izšel je zelo dobro urejen imenik (seznam) lastnikov čekovnih računov najnovejše izdaje, ki se lahko dobi po minimalni ceni Din 15.— pri poštni hranilnici v Belgradu in pri njenih podružnicah.

Po nekem naključju smo izvedeli, da gradi tovarna čokolade »Mirina« na velesajmu mlin na vater v naravni velikosti. Videti ga bo v obratu.

Novo posredovalnico za služkinje je otvorila na Mesnem trgu 25 gđ. Režika Plabuta. Cenj. Čitatelje opozarjamo na današnji oglaš. »Kdor mnogo prinese, prinese vsakemu nekaj,« je star pregovor. Tako je tudi s »Peketani«. Izdelki so tako mnogovrstni, da si lahko vsak izbere po svojem okusu. Ogled si razstavo na velesajmu, paviljon »Gr«.

— Bluze najnovejše priporoča trdka Krištofič-Bučar, Ljubljana, Stari trg. 1447

Nudim izredno priliko

posetnikom velesajma, da si na istem in to v paviljonu »A« 215-17 naroče oblačila za jesensko in zimsko sezono. Vzorce krasnega angleškega blaga, ter vodja ateljeja bo cenjenim naročnikom na razpolago.

DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA.

iz Ljubljane.

Priprave za portretno razstavo, ki jo otvori Narodna galerija v soboto, dne 29. t. m. v Jakopičevem paviljonu, se nadaljujejo s pospešeno naglico. V Narodnem domu, kjer si je Narodna galerija uredila skladišče za razstavo, je zbranih več sto portretov iz javnih in zasebnih zbirk, iz župnišč, samostanov in gradov, iz vseh delov Slovenije in iz zasedenega ozemlja. Portrete, kar jih je poškodovanih, strokovnjaško restavrira slikarji Jakopič, Jebečin in Stern, medtem se izdeluje katalog razstave, a dovajajo se tudi vedno nove umetnine. Razstava bo nudila celoten pregled portretnih umetnosti ob 16. stoletja do današnjega dne in bo brez dvoma znamenit dogodek v umetnostnem in zgodovinskem oziru.

Dramski igralci stopili v mezdno gibanje. Ker je materijalni položaj dramskega osobja v Ljubljani skrajno bedin in v primeri z ostalimi državnimi gledališči naravnost krivičen, kar se je pokazalo v vsej nagoti na letošnjem kongresu gledaliških igralcev v Belgradu, je stopilo dramsko osobje, v obrambi svojih najprimitivnejših življenjskih in umetniških potreb, v mezdno gibanje.

Vse abituriente ljubljanske gimnazije VIII/a in VIII/b ter abituriente realke iz leta 1900, ki stanujejo v Ljubljani ali njeni bližini

okolici si dovoljujem vabiti v ponedeljek dne 31. avgusta t. l. ob 19 v stekleni salon restavracije glavnega kolodvora, da se domemimo o praznovanju naše 25letnice mature. Ker bi bilo radi polovične vožnje ob priliki velesajma mnogoterim najlažje, da se obletnica vrši v času velesajma, naj se sestanka sigurno udeležijo vsi tovariši, ki stanujejo v Ljubljani. — Okr. glavar Klobčič.

Rokodelski dom. Pevski zbor v Rokodelskem domu ima danes ob 8 v dvorani svoj vajo. Ker morajo pevci prav kmalu izvršiti važno nalogo ob dveh prilikah, kakor so malokdaj v društvih, naj pridejo prav zanesljivo vsi gg. pevci k vaji.

Čevljarska obrtna zadruga naznanja intencij, da se vrši nje redna pomagalska preizkušnja v nedeljo dne 6. septembra t. l. Tozadavne prijave se sprejemajo najkasneje do 2. septembra v zadrugi pisarni Hrenova ulica 3. — Načelstvo.

Smrtna kosa. Rodbini Polach-ovi na Mesnem trgu je umrla sestra, odnosno svačkinja gđ. Melanija Zalar v starosti 24 let. Bolehala je daj časa.

Izlet k Sv. Joštu nad Kranjem ima Zveza uradni in trgovskih nastavljenk (Krekova prosveta) v nedeljo dne 30. avgusta. Odhod ob en četrt na 6 z glavnega kolodvora do postaje Sv. Jošt. Za sv. mašo preskrbljeno. Jedila vzame vsak s seboj. Člani in prijatelji društva prisrčno vabljeni.

Izjava. Naprošeni smo za objavo sledečih vrstic: »V št. 66. »Uradnega lista« od 14. julija t. l. je bila razpisana neka služba. Kompetiral sem tudi jaz. Mislim, da sem imel pravico do tega. Oddana je bila drugemu. Vsakemu se lahko primeri, da propade. Do tu bi bilo vse v redu. Bil sem prej kakor slej popolnoma miren. Nikogar nisem nadlegoval; ne ustno ne pisмено, ne direktno ne indirektno. To vedo vsi, ki se jih tiče. Oživila pa je v javnosti žal neznana neprotokolirana družbica z omejeno zavezo in še omejenjšim programom, ki, kakor čujem od več strani, pisari in »interveneri« pri raznih gg. aktivnih in ministrih n. r., pri narodnih poslancih, tajnikih, aktivnih in bivših ter tajnikih v postranskem poslu in raznih drugih osebnostih — zoper mene, ki, kakor rečeno, dosedaj še nisem storil nobenega koraka, ne za sebe, še manj zoper koga drugega! Čemu potem take zaplot-karije? Ali dotični gospodje res ne poznajo nobene dostojnosti? Zakaj ne nastopajo z odprtimi vizirji? Sicer naj pa zahvalijo Boga, da so še to, kar so! — Tista p. n. mesta in gospode, ki so jih ali jih še bodo člani te družbe nadlegovali, pa prosim oproščenja, če morajo imeti zaradi mene opravka z ogabnimi intrigami in denunciacijami, kajti nič drugega niso tisti »informacije«. Prepričan sem, da jih je vsakdo že sam kot take taktiliral. — Izzvali so me — oglasil sem se; če se bom še, se bom na drugem mestu, in sicer tako, da bo držalo. — Se Vam zahvaljujem, gospod urednik itd. — Ljubljana, 25. avgusta 1925. — Janez Kocmur s. r.

Zopet samomor. Predsinočnim okoli 9 zvečer sta čula visokošolca Ljubiša Pečanin in kemik Arandjel Arandjelović z brvi preko Ljubljane med bolnico in prislino delavnico ženski krik in pljusk v vodo. Ker je bila že huda tema, nista mogla opaziti, kdo je skočil v vodo, pač pa sta skušala neznanega utopljence zasedi, kar se jima pa radi teme in precej narasle vode ni posrečilo. Spremljala sta utopljence do Hribarjeve tovarne, kjer je utopljenec izginil v valovih. Pri preiskavi so našli nato na obrežju ob brvici ženski črni slamnat klobuk in črno žensko ročno torbico. V torbici so našli listino, v kateri je bilo 250 Din gotovine, nekaj listkov z raznimi beleškami in pa vizitko na ime Ivanka Ničman, Prečna ulica štev. 6, dalje očala, robec in druge malenkosti. Po vizitki so ugotovili, da je samomorilka šivilja Ivanka Ničman iz Prečne ulice, ki je hodila po hišah živat in krpat perilo. Žena je bila že delj časa bolna in je kazala v zadnjem času znake duševne potrtosti. Pravi vzrok samomora pa še ni znan. Utopljenec je voda odnesla in je dosedaj še niso dobili.

Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani, svonarna, Karlovska cesta št. 1, razstavi na letošnjem ljubljanskem velesajmu od 29. avgusta do 8. septembra 5 zvonov iz najfinejšega bronu za Komendo pri Kamniku, in sicer B od 2692 kg, D od 1206.5 kg, E od

720 kg. G od 551.5 kg. in B od 335 kg. Na sej-
nišču je vsak dan prisoten zastopnik zvonar-
ne, ki daje vsa pojasnila.

Iz Štajerske.

Blagoslovitev Katoliškega doma v Šmarju
pri Jelsah. Šmarska mladina pripravlja za
prihodnjo nedeljo, 30. avgusta, ko bo blago-
slovitev njenega novega doma, pravi ljudski
tabor. Priprave so zasnovane zelo na široko
in vsa prireditelja obeta biti vsled pestrega
sporeda zelo zanimiva. Na predvečer v soboto
bodo ob 8 zagoreli kresovi po vseh hribih v
okolici Šmarja, pri lepi romarski cerkvi sv.
Roka nad Šmarjem bodo streljali s topi in
bo igrala godba Katoliške omladine iz Mari-
bora. — Drugi dan, v nedeljo, bo glavni dan.
Ob 9 bo sprejem vseh gostov v trgu pri g.
Habjanu, nato krenemo vsi proti poslop. okraj-
nega sodišča, da se formiramo za sprevod.
Sprevod, na čelu orlovska konjenica, krene
zatem pred Katoliški dom, od tam pa v cer-
kev, če se ne bo vršila sv. maša na prostem.
— Po sv. maši bo blagoslovitev novega doma;
blagoslovi ga domačin g. profesor Vreže. Takoj
po blagoslovitvi doma bo na prostem pred
domom mladinsko zborovanje. — Popoldne
po večerih ki bodo ob pol 3, bo na prostem
pri novem Katoliškem domu orlovski telovadni
nastop; nastopijo člani, članice, naraščaj in
erodne vrste. Po končanem telovadnem na-
stopu bo na istem prostoru ljudska veselica s
prosto zabavo in narodnim petjem. Za šotore
je poskrbljeno. Predpoldne bo po zborovanju
poklonitev na grobu rajnega gospoda kano-
nika Bohanca. — Vse bližnje in daljnje oko-
ličane in prijatelje naše mladine vabimo, da
se tega slovesnega dneva udeležijo, da bo tako
vsa prireditev res pravi ljudski tabor za Šmar-
ski okraj. Dobrodošlo so tudi narodne noše,
moške in ženske. — V sprevodu, kakor tudi
med sv. mašo in pri veselici, bosta sviralci dve
godbi — mariborska omladinska in šmarska.
— Polovična vožnja je dovoljena. Vsek ude-
ležence naj kupi celo vozovnico in jo da na
vstopni postaji žigovati z mokrim žigom; v
Šmarju bo pa dobil v pisarni pripravljalnega
odborna potrdilo, da se je udeležil prireditve.
Nedeljski Slovenci, ki bo prinesel zanimive
slike iz Šmarja, se bo razprodal med prire-
ditelji! — Bog živi!

Savinjska dolina. Hmeljska sezona je v
polnem teku. V miru čuješ od vseh strani
petje in smeh. Obralci se vračajo s polja. Po-
nosno koraka kmetič s polja, ob naloženem
vozu, obenem pa se hvaležno spominja Naj-
višjega, kateri nam je dal kljub raznim nevi-
htam srečno spraviti pridelek. Iz sušnice se
kadi. Cela dolina je v nekakšnem slovesnem
razpoloženju. Edino spomin na davkarji nam
grni veselje. — Letosnji hmeljski pridelek
bo presegel lanskega po množini, pa tudi po
kakovosti. Samo pozni hmelj je zopet napadla
takozvana rja. Cele njive so rjave. Hmeljska
kupčija se ugodno in živahno razvija. Od za-
četne cene Din 55 za kg smo prišli danes do
Din 100. Pri tem se je cena ustavila. Kupcev
je dosti in povpraševanja veliko. Povpraševan-
ju odgovarja tudi ponudba in precej blaga
se je že vnovičilo. Lansko leto je bila za naše
hmeljarje precej trda šola. — Nevhte so na
dnevnom redu. Danes se pripodijo oblaki s
te, jutri z druge strani, vedno pa blisk in grom,
da se ljudje kar križajo. Hudo nevihto smo
imeli v noči od 24. do 25. avgusta. Od vseh
strani so se podili temni oblaki, blisk in grom,
pa da je vse škepetalo. Proti jutru se je poka-
zal v gornjem delu doline sij, znamenje, da je
nekje udarilo. Pozneje so pripovedovali vozniki,
da je v Slatinah pri Rečici ob Paki ne-
kemu posestniku pogorelo poslopje. Brazjav
nam sporoča, da je dne 24. avgusta ustretil
na Dumaju Pavel Obriskol najprvo svojo ženo
Franciško in nato še sam sebe. Obadva sta
polzelska rojaka. Gorionomenja Franciška si
je takorekoč s praznimi rokami ustvarila na
Dumaju lep modni salon. Pred štirimi dnevi se
je odpeljala s Polzele, kjer je bila na par-
dnemnem odhodu. Vzrok umora in samomora
so baje družinski prepiri.

Na Brezje, na slavih zveze slovenskih vo-
jakov! Zveza slovenskih vojakov, pododbor v
Mariboru razglašajo: Vozni red posebnega vla-
ka, ki odhaja iz Maribora do Otoč, v soboto
popoldne je naslednji: Odhod Maribor 14.20,
Hoče 14.28, Slivnica 14.33, Rače 14.42, Pra-
gersko 14.53, Slov. Bistrica 15, Poljčane 15.11,
Ponikva 15.36, Grobelno 15.41, Sv. Jurij 15.50,
Štore 16, Celje 16.16, Laško 16.25, Rimske
toplice 16.35, Zidani most 17, Hrastnik 17.10,
Trbovlje 17.20, Zagorje 17.28, Sava 17.40, Li-
tija 17.50. Ta posebni vlak se bo ustavljal na
vseh postajah od Maribora do Ljubljane, ter
bo tudi na vseh postajah sprejemal udele-
žence. Polovična vožnja je veljavna za vse
udeležence. Da ne bo imel posebni vlak ne-
potrebne zamude, naj si vsak udeleženec
pravočasno poskrbi karto in naj takoj po pri-
hodu posebnega vlaka vstopijo na vlak ozir.
vagone, katere jim bo določil reditelj. Posebni
vlak se vrača iz Otoč v nedeljo 30. avgusta
popoldne ob 17.40. Ugodnost polovične vožnje,
pa je še veljavna tudi v ponedeljek. Možje in
fantje iz zelene Štajerske, Mežiške doline in
Prekmurja, Vas vabimo na Brezje. Tamkaj se
bomo sešli kot sinovi ene matere, stisnili si
roke v bratski pozdrav, obudili bomo stare
spomine, obnovili to kar smo bili in kar hoče-
mo ostati, zvesti sinovi slovenskega naroda in
čuvarji lepe naše slovenske domovine. Poka-
žali pa bomo ob tej priliki tudi, da nismo za-
tjuli dedščine naših pradedov, temveč da

zvesto čuvamo in ljubimo vero svojih očetov
in jezik naše matere. Brez razlike, kdo smo
kaj smo in kateri stranki da pripadamo ali
kakšno je naše mišljenje, bo naš sestanek in
zborovanje brez političnih primesi, naš praz-
nik pa tudi spominski dan onih naših tova-
rišev, ki jih je pobrala svetovna vojska in ki
leže po raznih krajih naše ljubljene domovine,
pa tudi daleč preko njenih mej in spe večno
spanje. Se enkrat, slovenski možje, fantje,
bivši vojniki, ob Dravi, Savi, Muri. Mezi in
ljubki Savinji doma, na veselo svidenje v so-
boto in nedeljo 29. in 30. t. m. na Brezjah.
Za zvezo slovenskih vojakov, pododbor v Mari-
boru. Anton Krepek.

IZ MARIBORA.

Zavod šolskih sester. Dne 29. avgusta ob
8 se začne ponavljalni izpiti za učence me-
ščanske šole. 31. avgusta so ponavljalni izpiti
za posamezne letnike učiteljske. Vpisovanje
za vadnico in meščansko šolo je dne 1. in 2.
septembra od 8. do 12. 8. septembra je sv.
maša na čast sv. Duhu; 7. septembra se začne
redni pouk.

IZ CELJA.

SKUPSCINA KATEHETOV.

V torek, 25. avgusta, je bil katehet-
ski dan v priključnem Celju. Zborovali
so katehetje lavantinskega in ljubljanskega
društva. Došlo jih je lepo število (okrog 120),
znamenje, da se naši katehetje zavedajo važ-
nosti svojega poklica in pa nujne potrebe, da
se na skupnih sestankih pomenijo ter dogo-
vore, kako odstraniti zapreke, ki ovirajo da-
nes vzgojno delo, kako postaviti temelje versko-
nramnem življenju med slovensko mladino,
kako zidati poslopje prave krščanske izo-
brazbe.

Po opravljeni službi božji v kapeli »Slo-
mškovega doma« — minogrede bodi omenjeno
in pohvaljeno vzorno petje kombiniranega
meščanske zboru — je izpregovoril lavantinski
škof dr. A. Karlin, svojčasni gimn. kate-
het, zbranim skupščinarjem tople in ljubez-
nive besede, ki je z njimi vnela za vztrajno
vzgojno delo med mladino, četudi je treba
doživeti tuintam kakšno razočaranje. V službi
Gospodovi smo — to prepričanje nas naj krepi.
Četudi bi ne bilo nagrade in častnega plačila,
kljub temu bomo vršili svoje zvanje v zavesti,
da smo v službi Najvišjega. Zadoščenje pa
ima katehet tudi v hvaležnih srcih mladine,
ki se se v poznih letih z veseljem spominja
dobrega in skrbnega veroučitelja. Največja
tolžba katehetu je pa zagotovilo v besedah sv.
Pavla: »Tisti, ki so jih mnogo poučevali v re-
snici, se bodo svetili kakor zvezde na nebu.«

Tudi zborovanje, ki je sledilo, je bilo v
»Slomskem domu« in sicer v prostorni dvo-
rani, ki je bila okusno okrašena. Razgovore
je vodil predsednik, mariborski kanonik dr.
Vraber. Prečital je najprvo pozdrav ljub.
knezoškofa dr. Jegliča, ki je bil zadržan,
da se ni mogel osebno udeležiti zborovanja.
Kot prvi referent je nastopil bogosl. prof. dr.
Somrak, ki je v jedrnatih besedah pojasnil in
dokazal, zakaj je potrebno, da se katehetje
oprijemljejo metodično-pravilnega postopanja
pri pouku. — Predlagal je primerne resolu-
cije, ki so bile brez ugovora sprejete. V prvi
resoluciji se polaga katehetom na srce, naj se
točno ravnaajo po doslej veljav-
nih učnih načrtih, dokler se na pod-
lagi novih knjig, ki so in bodo potrebne, ne
osnuje enoten učni in vzgojni načrt za vsa
Slovenijo. — V posebni resoluciji so zboro-
valci zahtevali skupno katehetsko
glasilo.

V drugem predavanju je prof. J. Bogo-
vič (Maribor) pojasnjeval principe takozvane
delovne šole ter dobre in slabe strani tega
problema, ki je še v razvoju. Pokazal je, da
je načela delovne šole, v kolikor so zdrava,
pri verouku že doslej vsakdo uporabljal, če
je le poučeval s sodelovanjem učencev, na-
zorno, zlasti pa praktično, t. j. če je pouk zdru-
ževal z življenjem in z verskimi vajami: krat-
ko, če je vzgajal za praktično krščanstvo.

Tretji referat je prevzel bogosl. prof. dr.
Jeraj (Maribor): »Najnovejša smer v so-
dobnem duševnem življenju in — katehet.«
V svojem globokozamišljenem razpravljanju je
med drugim pojasnjeval, kako danes mladi
svet v svoji prenapetosti najde v razne za-
blode. Katehet naj bistroumno pohvali, če in
kaj je dobrega; s tem si pridobi zaupanje, pa
mu bo nato takoj možno zavrniti in zavreči,
kar je slabega. V mladinskem gibanju je mar-
sikaj sprejemljivega. Napačno bi bilo, če bi se
povsod in vselej postavili na nasprotno sta-
lišče. Kar se da brez škode sprejeti, naj se
sprejme in izpelje tako, da se mladina dviga
k Bogu. V II. delu svojega govora je g. re-
ferent poudarjal važnost liturgičnega, franči-
škanskega, oratorijanskega in salezijanskega
gibanja.

Cetrto predavanje: O pomeni in na-
logah katehetskih društev (Ant. Čadež — Ljubljana). Referent je z ozirom na
to, da se mogoče ovire uspešnega versko-vzgo-
jnega dela med mladino — z ozirom na to, da
je treba s časom napredovati in se metodično
in didaktično izpopolnjevati, — dalje z ozirom
na to, da je poučevanje krščanskega nauka
med mladino najvažnejša panoga dušno-pa-
stirskega delovanja, ki uvrja mlade vernike
v živo katolištvo, — dokazal, da je za vse te
svrhe nujno potrebna skupnost v društvu.
Katehet. društvo je skupno ognjišče, ki naj iz
njega prihaja gorkota dušnopastirske vneme
pri vodstvu mladine na vse člane.

Pri ločki: slučajnosti — so se pre-
tresale razne katehetske zadeve. Splošno se
je pritrdilo govorniku, ki je priporočal, naj
ima društvo za »krščansko šolo« propagatorje
v prvi vrsti med kateheti. — Sklenilo se je,
naj bi bila prihodnja večja skupščina v Ljub-
ljani.

Malodane, vsi peki so stali v soboto 22. t.
m. pred sodnikom, zraven pa se en mesar in
sicer vsled obtožbe drž. pravdnika, da so
navijali cene. Peki, v celim deset, so se zago-
varjali, ker so prodajali do dne 27. minulega
meseca kruh po Din 7. 50 (beli) in Din 6.20
(rni) za kg mesto po Din 7 in 6 za kg, kakor
je cene določila pristojna oblast. Razprava ni
bila končana, ker je sodnik isto preložil, da se
prepriča o pravilnosti predložene kalkulacije
in zasliši strokovnjake. Obtožba proti mesarju
Josipu Gorenjsku je pa končala z obsodbo,
ker je imenovan prodajal telečje meso po
Din 35 za kg. Kaznovan je bil na Din 1000
globe, 14 dni zapora in z ustavitvijo obrata
za dobo 6 mesecev.

Celjska ekspozitura Orlovske podzveze v
Ljubljani priredi dne 30. t. m. svojo prireditev
v Vidnu pri Krškem. Priprave se vrše v
najboljšem redu in kakor kaže bo ta dan pravi
narodni praznik tamošnjega domačega ljud-
stva. Na predvečer bodo na bližnjem gorovju
goreli mnogostevilni kresji in umetni ognji
bodo po Posavju naznanjali, da se prihodnji
dan zbere krščanska mladina združena v telo-
vadnem društvu »Orel« in manifestira za svoje
vzore. Opozorjamo na to prireditev vse prija-
telje naše mladine.

Pouk na zavodu šolskih sester v Celju se
prične dne 1. septembra. Vpisovanje na tej
meščanski šoli se bo pričelo dne 1. in 2. sept.,
sv. maša bo pa 3. sept. Zavod ima tudi svoj
internat in se v istega sprejemajo tudi učen-
ke, ki obiskujejo realno gimnazijo ali trgovsko
šolo.

Srečke št. loterije dij. podp. društva v
Ljubljani prodajajo visokosolci te dni po Celju,
okolici ter po Sav. dolini. Čisti dobiček te lote-
rije je namenjen v prid akad. menze v Ljub-
ljani, katera nudi preko 130 revnim akade-
mikom zelo ceno hrano. — Prijatelji
naše studirajoče mladine, sezite
po srečkah te loterije! Dobitki zelo vred-
nostni (avto, konj in eleganten voziček, polje-
deljsko orodje, spalna soba, kuhinjska oprema
itd. itd.). Nihče naj ne odkloni naših prodaj-
alcev, ampak naj izkaže svojo naklonjenost s
tem, da kupi vsaj eno srečko.

IZ TRBOVELJ.

Nesreča. Ko je kopalec jam Koritnik Blaž
hotel spodkopati drog električnega toka, in
ko je bil uže toliko s podkopavanjem gotov,
da bi drog spodnesel, se je drog nagnil in ga
močno pritiskal na prsa in rebra. Moč je močno
poškodovano.

Most se je vgreznil pod avtom. Ko je g.
Florenini Luči vozil z avtom opeko za Balen-
tina po cesti proti Hrastniku, se je most pri
Seleškem mlinu pod težino avta vgreznil.
Potegnil so avto z drugim avtom od gasil-
skega doma ven. Ta cesta, ki je bila zmeraj v
dobrem stanju, je sedaj popolnoma zanemar-
jena.

IZ PTUJA.

Kurately bišo pri mestni cerkvi so začeli
te dni podirati. V bližini je stala stara vojaš-
nica, ki so jo že davno podrli. Tam bi morali
zidati novo sodniško poslopje, a nikoli nima
vlada za to denarja. Vnesenih je vsako leto
par tisoč dinarjev v proračun, vsota pa za-
pade, ker se ne izrabli. S par tisoči dinarjev
seveda noben stavebnik ne bo postavil no-
vega sodniškega poslopja. V stari Kuratovi
hiši je stanoval slovenski jezikoslovec Oroslav
Caf, ki je tam tudi umrl nagle smrti. Upamo,
da se bo prihodnje leto tudi v Ptuj začelo
živahno stavebno gibanje.

Električno omrežje pridno grade, tako da
bo kmalu vse mesto imelo moderno raz-
svetljavo.

Iz ostale Jugoslavije.

Občinske volitve v Petrovaradinu. Novo-
sadski »Deutsches Volksblatt« poroča, da so
pri zadnjih občinskih volitvah v Petrovaradi-
nu zmagali radičevci. Izvoljenih je 15 radi-
čevcev, dva radikala in dva samostojna de-
mokrata. Oddanih je bilo 675 glasov. Radi-
čevci so dobili 561 glasov in 15 odbornikov,
radikali 85 glasov (2 odbornika), samostojni
demokrati pa 91 glasov (2 odbornika). Nekaj
glasov je dobila posebna obrtniška lista.

Železniška nesreča pri Somboru. Vlak,
ki je vozil v nedeljo ob 4. uri zjutraj iz Subo-
tice v Sombor, je povozil pri postaji Bajmok
4 osebe, ki so se peljale z vozom preko tira
v trenotku, ko se je pripeljal vlak.

Iz Primorske.

Ciklon nad Gorico in okolico. Dne 24. av-
gusta ob 9. uri zvečer se je dvignil nad Gori-
co strašen ciklon, kakršnega tankaj noben
človek ne pomni. Vrtinec se je razvil nad
centralnim kolodvorom in Standražem in po-
tekel proti Ločniku in Moši, kjer je nehal.
Trajal je dobrih pet minut, a je napravil do
milijona lir škode in zahteval tudi človeške
žrtve. Vihar je odnesel velik del strehe glav-
nega kolodvora in jo vrgel na streho hotela
»Južni kolodvor«. Dalje je vihar poškodoval
večino ostalih kolodvorskih zgradb. Vihar je

odnesel streho z artiljerijske vojašnice in po-
rušil bolniški paviljon. Na divizijskem šport-
nem igrišču je ciklon porušil vse tribune. V
Standražu je vihar porušil ali odnesel več ba-
rak, v katerih so — podobno našim vagonar-
jem — prebivali ubogi koloni in delavci. De-
lavec Regazzo je hotel s svojo ženo in štiri-
letno hčerko zbežati k sosedom, a mu je vi-
har na begu iztrgal otroka iz rok in ga treščil
na tla s tako silo, da je dele obležalo mrtvo
z razbito lobanjo. Ženo je lomeča se streha
težko ranila in so jo odpeljali v bolnišnico.
45 letni kolon Boscini je hotel zapreti blev,
pa ga je vihar z vrati vred dvignil in ga vr-
gel daleč v stran. Tudi njega so morali odpel-
jati v bolnišnico. V Zagradu je vrgel vihar
nekega moža v reko in njegovega trupla še
niso našli. Tudi v Ločniku in Moši je vihar
razkril več hiš. V Gorici in po okolici je po-
bitih nestelo šip, drevje polomljeno in izru-
vano, polja poškodovana. Celokupno škodo
cenijo na milijon lir, od tega odpade na Go-
rico 600.000 lir.

Šolski vestnik.

Deska in dekliška meščanska šola na Je-
senicah. Ponavljalni izpiti se bodo vršili 29. in
31. avgusta od osmih dalje. Vpisovanje bo 1.
2. in 3. sept. od 8—12. 8. septembra se prične
redni šolski pouk. Natančnejša pojasnila pri
ravnateljstvu.

Osemrazredna deska osnovna šola v Novem
mestu. Vpisovanje za šolsko leto 1923-24 je 3. se-
ptembra od 8—12 dopoldne v šolskem poslopju
(stara gimnazija). Otvoritevna šolska maša bo dne
4. septembra ob 8 zjutraj. K vpisovanju naj pri-
nesejo dečki, ki so izpolnili šesto leto in so šolo-
dolžni, kratki list ali izpisek iz krstne matice; vsi
drugi učenci pa začnejo šolsko naznanilo. — Upra-
viteljstvo.

Na petrazredni osnovni in štirirazredni mešč.
šoli pri uršulinkah v Mekinjah pri Kamniku je
vpisovanje 1., 2. in 3. septembra. Sprejemajo se v
prvi razred mešč. šole učenke, ki so z dobrih
uspehom dovršile četrti razred osnovne šole. Dne
4. septembra je sv. maša. 5. septembra se prične
redni šolski pouk. — Uršulinski samostan v Me-
kinjah.

Gospodinska šola v Mladiki se prične dne
2. oktobra ob 8. Vpisovanje je dne 1. oktobra ob
9 zjutraj. Namen gospodinske šole je podati občo
gospodinsko naobrazbo in temeljit teoretičen in
praktičen pouk v vseh starih gospodinstva. Za
sprejem je treba, da je gojenka izpolnila najmanj
16. leto in da se izkaže z izpričevanjem dovršene
meščanske šole ali njej podobne šole. Učni pre-
dmeti so: gospodinsko splošno, računstvo in knji-
govodstvo, vzgojstvo, življenjskinstvo, zdravstvo,
državnoznanstvo, nauk iz gospodinstva, vrtnarstvo,
serviranje, kuhanje, šivanje, pranje, likanje in vsa
domaća opravila. Vse navedene predmete pouč-
uje strokovno izprašane učiteljice, ozir. profesorji.
Vsaka gojenka plača pri vstopu 50 Din pot pri-
stojbino za učila. Učenke so ali zunanje, ki stan-
ujejo doma ali drugod, ali pa notranje in stanujejo
v internatu, ki je v zvezi z gospodinsko šolo. Zu-
nanje gojenke plačujejo mesečno z ukovino vred
600 Din, notranje pa plačujejo za vso okubo in
ukovino 1100 Din. Pouk traja od 8. ure zjutraj do
6. ure zvečer. Odmor je med 14. in 16. uro. Učen-
ke so razdeljene v dve skupini, od katerih je ena
zaposlena pri šivanju, odnosa pri pranju in lika-
nju, druga pa pri kuhanju. Teoretičen pouk se vrši
skupno. Zunanje učenke gredo po 18. uri lahko
domov, notranje pa so zaposlene po skupinah pri
pripravljanju večerje in pri posebnih urah, kakor
pri francoskimi, italijanskimi, klavirju itd. V inter-
natu gospodinske šole se sprejemajo tudi učenke
drugih šol, ki imajo vso okubo in privrsto hrano.
Mesečni honorar znaša za te učenke 1000 Din.
S seboj imajo prinesiti perilo, obleko določeno po
uradnosti svojih staršev, jedilni pribor in priče,
poseljno perilo, 1 letno in 2 zimski odeži ali per-
nico in blazino. Internat ima svojega domačega
zdravnika ter poleg učiteljice tudi še prelektirko,
ki poučuje francoskino in vodi italijansko konver-
zacijo. — Večerni gospodinski in kuharski tečaj
za uradniške soproge, za uradnice in delavke se
bodo tudi letos vršili. Ti tečaji začnejo prve dni ok-
tobra, trajajo 3 mesece in se vrše p otkriti v te-
dnu od 17. ure dalje. Natančnejše informacije daje
ravnateljstvo mestne ženske vešnice gimnazije v
Ljubljani.

Pričetek šolskega leta na uršulinskih šolah
v Ljubljani. Na vseh uršulinskih šolah v Ljubljani
bo vpisovanje 1., 2. in 3. septembra, otvoritvena
šolska maša 4. septembra ob 8. uri. Na vseh
osnovni šoli, notranji meščanski šoli in vladni se
prične pouk 5. septembra, na učiteljski 7. septem-
bra. Gojenke notranje meščanske šole morajo biti
v zavodu 3. septembra zvečer, gojenke učiteljske
5. septembra zvečer.

Naznanila.

Prostovoljno gasilno društvo Spodnja Šiška
priredi na Komarjevo nedeljo dne 30. avgusta t. l.
vrtno veselico v gostilni gospe Antonije Keršič.
Ker se je tekom leta komar dobro izredil, se bo
nudila dobra pečenka in izborna kapljica. Zato se
cenjeno občinstvo in prijatelji gasilstva najljub-
neje vabijo na množični obisk. — Odbor.

Orlovski vestnik.

Ribnica. V nedeljo dne 30. avgusta 1923 ima-
mo pri nas nenavadno slovesnost. Naš Orel praz-
nuje svoj 15 letni rojstni dan in ga hoče proslaviti
kar mogoče veličastno. Slovesnost se boče vršila s
celodnevno prireditvijo. Dopoldne ob prihodu vla-
ka, t. j. ob tri četrti na dovet, sprejem gostov na
kolodvoru in od tam sprevod po trgu. Ob sedih
sveta maša s slavnostnim govorom. Ob pol dveh
pete litanije v cerkvi z zahvalno pesmijo; takoj
nato odhod na telovadišče, kjer se vršijo proste
vaje članov, članic, naraščaja, erodna telovadba in
skupine. Po telovadbi prosta zabava. Bratje iz oko-
ličkih odsekov in vsi prijatelji orlovske misli od
blizu in od daleč iskreno vabljeni. Slovesnost se
vrši ob vsakem vremenu.

Turistika in sport.

Šk Ilirija, lahkoatletska sekcija. Danes ob 18
olizev trenirg vseh telmovalcev pod vodstvom
trenerja g. Rolf J. Hochea. Obenem sestanek v
svrhu zadnjih predpriprav za meeting.

Šivilja

gre na dom. Popravi staro,
naredi novo. — Naslov pové
uprava lista nad šte. 5651.

Gospodarstvo.

Generalni ravnatelj C. Noot, Jesenice:

Nove carine in železna industrija.

Novi avtonomni carinski tarif je povišal carinsko zaščito za izdelke domačih železarn: za železo v šibkah, pločevino, izvlečeno železo, žičnike, kovane izdelke itd. Ali uvedel je uvozno carino tudi na celo vrsto potrebščin, ki so se uvažale doslej brez carine in kojih podražitev z novo carino produkcijske stroške železnih izdelkov prav močno obremenjuje.

Ako bi avtonomne carine na izdelke tudi po sklepu pogodbe z Avstrijo neizpremenjene ostale v veljavi, bi bila železna industrija spričo novih carin na razne potrebščine jedva boljše zaščiten, kakor je bila po prejšnji carinski tarifi, posebno tudi iz razloga, ker se je vrednost dinarja v zadnjem času precej močno dvignila. Toda načrt pogodbe z Avstrijo znižuje skoraj brez izjeme vse omenjene avtonomne carine na železne izdelke, in sicer nekatere postavke za 2 zl. Din, nekatere druge, in to žal najvažnejše, za 3 do 6 zl. Din na 100 kilogramov. Na novo uvedene carine na razne potrebščine imajo pa ostati neizpremenjene, kar je za našo železno industrijo usodopolna stvar, kajti pomenilo bi propast velike domače industrije železa, ako se te carine ne ukinejo čim prej, najkasneje pa z dnevom, ko bo stopila pogodba z Avstrijo v veljavo. V prvi vrsti gre tu za carino na sirovo in na staro železo. Carina na sirovo železo, v višini 3 zl. Din za 100 kg, je bila uvedena z namenom, da bi se podjetju v Vrešu omogočil boj z ostro inozemsko konkurenco in da bi se s tem tudi zagotovila upostavitve obratovanja tamošnjih visokih peči, ki so že mnogo mesecev ustavljene. Ker se pa imajo potom pogodbe z Avstrijo carine na železne izdelke znižati, ne more Vreš za dobavljanje sirovega železa več prihajati v poštev, kajti železarnam ne bo več mogoče plačevati sirovo železo po višji ceni, dvignjeni pod zaščito uvozne carine. Ako ostane torej v veljavi carina za sirovo železo, bo neizbežna posledica, čim bodo sedanje male zaloge izčrpane, da bodo vse domače železarne morale ustaviti svoje obrate, ker jim bo onemogočeno, da bi z uspehom mogle tekmovali z inozemskimi podjetji. Podjetje v Vrešu torej ne bo moglo obratovati, s čimer bo prizadetih 200 do 300 delavcev, in uvozna carina na sirovo železo ne bo koristila ne državi ne Vrešu, njena nadaljnja posledica pa bo, ako ostane v veljavi, da bo vsled ustavitve železarn na tisoče eksistenc uničenih in da bo mnogo

dobro izvežbanih delavcev moralo iskati službo v inozemstvu, kjer bo to delavstvo za našo industrijo za vedno izgubljeno. Tudi znižanje carine na sirovo železo ne bi pomagalo, kajti domači železni industriji tudi v tem slučaju ne bi bilo mogoče tekmovali z inozemstvom, ker bi cena sirovemu železu tudi pri znižani carini bila previsoka, da bi železarne še nadalje mogle obratovati. Zato je nujno potrebno, da se carina na sirovo železo takoj ukine, kajti nesmiselno bi bilo vstrajati na carini, ki nikomur ne koristi, ki pa jemlje eksistenčno možnost tisočim ljudem. Istotako se mora ukiniti tudi carina na staro železo. Ta carina se je uvedla baje s tem namenom, da bi se železno industrijo prisililo kupovati večje količine sirovega železa iz Vreša in uporabljati manj starega železa. Ali obratovanje martinških peči — in samo take imamo v državi — je brez starega železa nemogoče, in ker je staro železo cenejše od sirovega, bi imela taka »vzgojna« carina le ta učinek, da bi zmanjšala konkurenčno sposobnost naše železne industrije napram inozemstvu. Ali ne glede na to je treba vpoštevati, da se starega železa v naši državi, navzlic dobro delujoči nabavni organizaciji železarn, le malo dobiva, da nabrane količine oddaleč ne zadoščajo in da so železarne prisiljene uvažati potrebne množine starega železa iz inozemstva, in sicer iz zelo oddaljenih dežel. Sosednje in bližnje države so namreč izvoz te važne sirovine popolnoma zabranile, tako da so naše železarne primorane nabavljati staro železo, kolikor ga ne dobe v državi, z velikimi žrtvami povzročenimi po visokih stroških pomorskega in železniškega prevoza. Ker je pa, kakor že rečeno, podjetje v Vrešu kot dobavitelj sirovega železa, začasno popolnoma izločeno in ker bo tudi nadalje izdelke zopet prilagode carini na sirovo železo, bi tudi vstrajanje na carini pri starem železu ne imelo nobenega smotra več razen tega, da bi se podraževali produkcijski stroški naših železnih izdelkov, kar pač ne bi smel biti smoter nobene carine.

Naj navedem nekoliko podatkov, da se učinkovanje carin na železno industrijo tem bolje spozna in da se uvidi nujna potreba, da se carina na sirovo in na staro železo popolnoma ukine.

Carina na sirovo železo z všteti postranskimi pristojbinami znaša danes 36.30 Din na 100 kg, carina na staro železo Din 8.80. Ako bodo rabile železarne kakor doslej tudi nadalje 35 odstot. sirovega in 65 odstot. starega železa, bodo podraženi produkcijski stroški na

100 kg izdelanega železa vsled carine na sirovo železo za 35 odstot. od Din 36.30, t. j. za Din 12.70, in vsled carine na staro železo za dve tretjini od 65 odstot. od 8.80 (ker je treba dve tretjini potrebne množine uvažati), t. j. za Din 8.82; skupna podražitev bo torej znašala Din 16.52 na 100 kg. Čim večja bo poraba sirovega železa v razmerju napram staremu železu, tem ugodnejši bo učinek na železarne. Ker so pa tudi razne druge potrebščine, ki so se preje brez carine uvažale, sedaj s carino obremenjene kakor n. pr. premog, nezgorljiva opeka itd., kar znaša skupno Din 3.95 na 100 kilogramov izdelanega železa, znaša skupna podražitev Din 20.47 na 100 kg. Nova pogodbeni carina na železo v šibkah bo znašala 10 zl. Din, t. j. v papirju 110 Din na 100 kg; ako odbijemo zgoraj razloženo podražitev za Din 20.47, ostane od zaščitne carine Din 89.53.

Pred uvedbo nove avtonomne tarife je znašala carina na železo v šibkah 8 zl. Din, t. j. pri 1100 odstotnem carinskem nadavku Din 96 na 100 kg, sedaj pa ostane od zaščite komaj še 90 Din.

Treba je tudi vpoštevati, da se mora carina sproti plačevati in da so železarne prisiljene imeti stalno zalogo svojih raznih potrebščin vsaj za 2 ali 3 mesece; večji stroški se tako vsled izgube na obrestih še občutno povišajo; slednjič je treba vpoštevati, da se je vrednost dinarja v zadnjem času močno povečala, kar je inozemstvu v izredni meri omogočilo konkurenco na našem trgu.

Nikoli še ni bil položaj naših železarn tako kritičen kakor je sedaj; v najbližnji bodočnosti mora priti do odločitve: ali nam ta industrija ostane še nadalje ohranjena ali pa je zapisana neizbežnemu poginu.

Potovanje gospodarskih krogov na velesejem v Lvovu. Več zastopnikov zagrebških gospodarskih krogov s predsednikom trgovske zbornice g. Vl. Arkom na čelu se udeležijo letošnjega lvovskega velesejma, ki se odpre dne 5. septembra. Dne 7. septembra se vrši v Lvovu tudi konferenca poljskih in češkoslovaških trgovskih zbornic; na programu izleta je tudi obisk večjih industrijskih centrov Poljske. Deputacija odpotuje dne 3. sept. iz Zagreba skozi Budimpešto na Poljsko. Celo potovanje bo trajalo 10 do 12 dni. Z ozirom na veliko važnost razvoja gospodarskih zvez med Poljsko in našo državo bi bilo želeli, da se potovanja udeležijo tudi zastopniki iz Slovenije. Glede voznih olajšav je zagrebška zbornica ukrenila vse potrebno. Interesenti, ki bi se hoteli udeležiti tega potovanja, naj se javijo najkasneje do sobote pri zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Borze.

Dne 26. avgusta 1925.

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.27—13.37 (13.81—13.41), Italija 207.05—209.45 (212.40—214.80), London 271.10—273.10 (271.30—273.30), Newyork 55.60—56.20 (55.635—56.235), Pariz 261.50—265.50 (268—270), Praga 164.90—166.90 (165.125—167.125), Dunaj 782.50—792.50 (788.75—793.75), Curih 10.8150—10.8950 (10.8175—10.8975), ef. dolarji 54.90—55.50 (55—55.60).

Belgrad. Berlin 13.33—13.36, Italija 207.50—208, London 271.75—272.15, Newyork 55.875—55.90, Pariz 262.25—263.25, Praga 166—166.20, Dunaj 788—789.

Milan. Belgrad 48—48.30, Dunaj 272.50—282.50, Pariz 125.70—126.20, Newyork 26.90—27, Praga 79.75—80.25, London 130.80—131.30, Curih 5.20—5.25.

Pariz. Curih 4.14, Milan 79.45, Newyork 21.41 London 204.

Newyork. (Začetni tečaj.) Belgrad 179.25, Amsterdam 40.21, Milan 273, Curih 18.38, Praga 2.9325, London 4.8511, Pariz 467.

Curih. Belgrad 9.21 (9.2233), Italija 19.175 (19.45), London 25.0075 (25.07), Newyork 516.375 (516.40), Pariz 24.10 (24.30), Praga 15.30 (15.30).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.66, Kodanij 171.40, London 34.445, Milan 26.34, Newyork 708.55, Pariz 33.08, Varšava 120.55. Valute: dolarji 708.55, angleški zavod 34.87, lira 26.36, dinar 12.68, češkoslovaška krona 20.98.

Praga. Devize: Lira 125.875, Zagreb 60.40, Pariz 157.875, London 163.95, Newyork 33.75

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 76 den., zastavni listi 20—25, kom. zadolžnice 20—25, Celjska posoj. 201—204, Ljublj. kreditna 225—265, Merkantilna 100—100 (zaklj. 100), Praštediona 810 den., Kreditni zavod 175—185, Sirojne tovarne 90 den., Vevče 112 den., Trbovlje 340 bl., Stavbna družba 165—180.

Zagreb. Hrv. esk. 116—117, Kreditna, Zagreb 115—118, Jugobanka 100—101, Hipotekarna Zagreb 67—68, Praštediona 900—915, Srpska 130—131, Eksploatacija 45—50, Sečerana 435—500, Gutmann 390—415, Slaveks 165—170, Slavonija 50.50—51.50, Trbovlje 340—340.50, Vevče 115 den., 7% invest. posoj. 78—80, vojna odškodnina prompt 287.50—288.50.

Dunaj. Efekti: Alpine 296.100, Greinitz 14.8, Trbovlje 44.2, Hrvatska eskompta 14.5, Leykam 17.1, Hipobanka 83.500, Gutmann 60.0, Mundus 88.5, Slavex 18.8, Slavonija 6.3.

ELAGO.

Ljubljana. Les: Bukove deske, od 2 m dolž. naprej, 25 mm, od 12—30 cm šir., fco meja 530 den., jelove deske, monte, 20 mm in 25 mm. media 28 cm, 400 m³, fco meja 510 bl., testoni, 4—10, monte, fob Sušak 555 den., bukova drva, suha, fco Podbrdo 20 vag. zaklj. 21. — Zito in poljski pridejki: Pšenica domača, fco Ljubljana 275 den., otrobi pšen., fco Postojna trans. 200 bl., oves slav., par. Ljubljana 195 bl., laneno seme, fco Ljubljana 545 den., riž italijanski, gl. vzorca, fco Postojna trans. 516 bl.

Novi Sad. Pšenica bačka prompt 5 vag. 265, za oktober 270, koruza 2 vag. sremska 64—65, kg 190, koruza bačka 12 vag. 180, moka 2 vag. št. 262 290, otrobi bački 3 vag. v jutnih vrečah 145.

Važno za obiskovalce

»Lipskega jesenskega velesejma«

od 30. avgusta do 5. septembra,

tehnični velesejem od 30. avg. do 9. sept. 1925

Znižane cene na železnih in vizum. — Za slučaj, da se javi zadostno število obiskovalcev, bodo vozili za časa velesejma direktni vagoni Zagreb — Ljubljana — Lipsko. — Prijave sprejema ter daje vsa potrebna pojasnila ČASTNO ZASTOPSTVO ZA LJUBLJANSKI OKRAJ:

Stegu in drugi — Ljubljana — Dunajska cesta

(palača Ljubljanske kreditne banke).

katero preskrbi tudi vizum ter izroča legitimacije. — Na velesejmu stalen jugoslovanski tolmač, — o shajališčih jugoslovanskih državljanov.

Tovarna likerjev in spirituoze

išče za Slovenijo izkušenega

potnika

Samo one osebe, ki so že bile zaposlene v tem svojstvu, naj dopošljejo svoje ponudbe na upravo lista „Slovenec“ št. 5478

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoški spisatelj Jules Verne. — Poslovenil A. B.

Pa teh besedi celo Indijane ni mogel slišati. Strašno rjojenje se je razleglo. Rdeči volkovi so se vrgli za ubežnim jezdecem in se oddaljevali proti zapadu s strahovito hitrostjo. Talkav in Glenarvan sta pobitela na prosto. Ravnila je bila že zopet tiha in mirna, komaj če sta mogla zapaziti v daljavi valujočo črto, ki se je pomikala med nočnimi sencami.

Glenarvan se je sesedel. Ves utrujen in obupan je sklenil roke. Pogledal je Talkava. Indijane se je smehljaj v svojem navadnem miru.

»Talka. Dober konj! Vrl dečko! Reši se! je ponavljal in prikimal.

— In če pade?

— Ne pade!»

Kljub Talkovemu zaupanju je ubogi lord prebil noč v strašnih skrbih. Prav nič več se ni spominjal kakšni strašni nevarnosti je ušel. Hotel je iti iskat Roberta. Indijane ga je ustavljal. Dovedoval mu je, da ga ta dva konja nikoli ne dohitita, da je Talka brez dvoma pustila sovražnike daleč za seboj, da bi bil čudež, če bi ga našel v temi, da je treba počakati zore, potem pa se napotiti za Robertom.

Ob štirih zjutraj se je začelo daniti. Na obzorju zgoščene megle so dobivale vedno več blede svetlobe. Visoka trava se je začela zibati v prvi jutranji sapici, čista rosa se je zalesketala po travnikih.

To je bil pravi čas za odhod.

»Na pot!« je dejal Indijane. Glenarvan ni odgo-

voril ampak skočil na Robertovega konja. Kmalu sta oba jezdeca dirjala proti zapadu, nazaj po ravni črti, od katere se tovariši niso smeli oddaljiti.

Tako sta jездila z veliko naglico več kot eno uro in iskala z očmi Roberta. Pri vsakem koraku sta se bala, da naletita na njegovo okrvavljeno truplo. Glenarvan je spodbadal ubogega konja do krvi. Končno sta zaslišala strele iz puške, ki so se ponavljali v rednih presledkih kakor dogovorjeno znamenje.

»To so Paganelovi«, je vzkliknil Glenarvan. S Talkavom sta spodbodla konje k še hitrejšemu diru in par minut pozneje sta bila pri četici, ki jo je vodil Paganel. Krik neizmerni radosti se je izvil iz Glenarvanovih prsi. Tam je bil Robert, živ in zdrav, na ponosni Tavki, ki je od radosti zarezgetala, ko je zagledala gospodarja.

»Otrok, moj otrok!« je zaklical Glenarvan z nedopovedljivo nežnostjo.

Robert in lord sta skočila na tla in pohitela drug drugemu v naročje. Potem pa je prišel na vrsto še Indijane, ki je privil na mogočno prsa pogumnega sina kapitana Granta.

»Živi, živi, je ponavljal Glenarvan.

— Da, živim, je odgovoril Robert, pa samo Tavki se imam zahvaliti!»

Indijane ni čakal tega opozorila, da bi pobožal svojo žival. V tem trenutku jo je že objemal in ji govoril, kakor da se pretaka po žilah hrabro in ponosno živili človeška kri.

Potem se je obrnil k Paganelu in mu pokazal mladega Roberta:

»Junak,« je dejal. Potem pa je še pristavil indijansko prispodobo, s katero opisuje pogum:

»Njegove ostroge se niso tresle!»

Medtem je Glenarvan objemal Roberta in ga spraševal:

»Dečko, zakaj vendar nisi pustil Talkava ali mene, da bi poskusila to zadnje sredstvo za rešitev?

— Milord, je odgovoril fant, in glas njegov je razodeval globoko hvaležnost, ali ni bila na meni vrsta, da se žrtvujem? Talkav mi je že enkrat rešil življenje. In vi, vi hočete rešiti mojega očeta.»

Argentinske poljane.

Argentinske poljane.

Po prvih prirčnih pozdravih so se Paganel, Austin, Wilson, Mulrady, skratka vsi, ki so ostali zadaj, če izvajamo mogoče Mac Nabbsa, zavedli ene važne stvari, to je, da umirajo od žeje. K sreči ni bila reka Guamini več daleč. Odpravili so se torej zopet na pot, in ob sedmih zjutraj je četica dospela do ograde. Ko so videli mrtve volkove, nakopičene pri vhodu, so si lahko mislili, kako nevaren je bil napad in kako žilava obramba.

Kmalu so se popotniki zadosti osveženi, podali k sijajnemu obedu v notranjščini ograde. Vsi so bili enih misli, da so največji izrezki izborni in da je pasavec, pečen na lastnem ražnju, zelo slastna jed.

»Če bi jedli samo po pameti, je dejal Paganel, bi bila to prav gotovo velika nevhvaležnost do Previdnosti. Treba je jesti preveč.»

In res je jedel preveč. Zavoljo tega pa mu ni bilo kar nič slabo, menda radi čiste vode iz reke Guamini. Paganel vsaj je zatrjeval, da ima ta voda lastnosti neprecenljive vrednosti za prebavljanje.

(Dalje sledi.)

„Mohorjeva knjižnica“ na Prevaljah
je že izdala 7 zvezkov lepih povesti. Nove so: 4. zv. Krizev pot. Roman. 5. zv. Knez Serebrjani. 6. zv. Zadržja na grmadi. 7. zv. Otoski postržek. — Vse priporoča Knjižveni odbor v Ljubljani.

Natakarica

na račun se sprejme takoj v
vinski kleti Pačnik v Laškem

Izprašana

otročka VRTNARICA
želi dobiti mesto vzgojitelice
v neki dobri, poštenu
družini. Ponudbe je poslati
na naslov: Škofja Loka —
uršulinski samostan O. T.

Iščem samostojno

za takoj delavko-modistko.
Ponudbe na »Interreklam«
d. d., Oštek 1 — Kapucin-
ska ulica 8. 5470

2 mlajša DIJAKA

se sprejmeta na hrano in
stanovanje. Klavir na raz-
polago. Cena 700 Din me-
sečno. Naslov pove upra-
va »Slovenca« pod št. 5474.

VEČ STANOVANJ

odda ozir. zamenja »Posre-
dovalec«, Sv. Petra c. 23-I.

300 Ideal-zabojev

od pisalnih strojev napredaj.
THE REX Co. — Ljubljana.

Lična, mala

MESEČNA SOBA

se odda s 1. sept. solidnemu
gospodu. — Večna pot 11,
»Vila Ljudmila«. 5642

Trgovci in gostilničarji, POZOR!

V enem najkrajših krajev
Gorenjske nad Kranjem, tik
farne cerkve, se radi selitve
po ugodni ceni prodaja lepa,
velika, enonadstropna HIŠA
s staro, izvrstno idočo go-
stilno in trgovino. Zraven je
nekaj oralov zemlje. Dopise
z naslovom na upravo lista
pod: »Redka prilika« 5608.

F. A. BOGADEK

odvetnik in javni notar

434 DIAMOND STREET - PITTSBURGH, Pa.
U. S. A.

Izvršuje hitro in točno vse posle v Severnoameriških
Združenih Državah in v Kanadi, zlasti interjate zapu-
ščin, odškodnin in zavarovalnin. »Sodeluje z odvetniki
v domovini za vse posle v Ameriki«.

Dopisovanje hrvatsko.

Pazite na točen naslov!

Naznanilo preselitve.

Kenjenim odjemalcem vljudo naznanjam, da sem se s
svojo TRGOVINO SUHE ROBE iz barake na Vodni-
kovem trgu PRESELIL v KLEPARSKO STEZO št. 2
(Stari trg). — Kenjenim odjemalcem se na novem mestu
najtopleje priporočam za nadaljno naklonjenost.

ANTON LOVSIN.

Na stanovanje in hrano se sprejme DIJAK

po možnosti nižješolec, k
poštenu, kršč. družini, kjer
je visokosolec, ki bi mogel
instruirati. Naslov pri upra-
vi »Slovenca« pod št. 5645.

Šivane odeje

(kovrte) po 170, 190, 220,
240 in 280 Din razpošilja
po povzetju

manufaktura KRISPER
Ljubljana, Rožna ulica 19.

KREP - PAPIR

za dekoracijo velesejskih
prostorov. — Največja zaloga
izbrano lepih harv priporoča
IV. BONAC, Ljubljana, Se-
lenburgova ulica 5. Papir-
nati krožniki in servijeti.

Gostilna z vrtom

se odda s 1. novembrom v
NAJEM na Celovski cesti
št. 34. — Poizve se istotam
pri gospodarju. 5602

Malo posestvo

z gostilno, v kateri hiši se
lahko vodi trgovina z meš.
blagom, najraje na Gorenj-
skem, Dolenjskem ali Stajer-
skem, blizu železn. postaje,
vzemem v najem. — Dopise
na upravo »Slovenca« pod
»Dober gospodar« št. 5633.

Staro juto

od manufakturnega in vol-
nenega blaga, v vsaki mno-
žini. — kupuje skladišče
»KONOPJUTA« d. d., Ljub-
ljana, Gosposvetska c. 2.

Godbeni instrumenti

tvornice Guido Bardelli, Trieste
Via Milano šte. 15.

Posetite Kojo 326/28 v paviljonu G na Ljubljanskem velesajmu.

Največja zaloga in najcenej-
še: DVOKOLESA, motorji,
otroški vozički, šival. stroji
ter pneumatika. Ceniki fran-
ko, prodaja na obroke. —
»TRIBUNA« F. B. L., to-
varna dvokoles in otroških
vozičkov, Ljubljana, Karlov-
ska cesta št. 4. 5546

POZOR, LESNI TRGOVCI!

Proda se parna in vodna
žaga. Na parni žagi je en
polnojarmerik in spadajoči
inventar s cirkularjem vred;
zelo lepi prostori za pove-
čanje obrata, čisto v bližini
lep velik gozd, ki spada k
žagi ter je dobiti večjo mno-
žino okroglega lesa za ža-
go. — Proda se tudi večja
partija rezanega in tesanega
lesa v bližini železniške po-
staje v Savinjski dolini. —
Naslov v upravi »Slovenca«
pod številko 5574.

Dve dijakinji

se sprejmeta v sredini me-
sta na dobro domačo hrano
in stanovanje. — Naslov v
upravi lista pod šte. 5562.

Kupi se hiša

ali majhna VILA z vrtom,
na periferiji mesta Ljublja-
ne. Cena do 150.000 Din. —
Ponudbe na upravo »Slo-
venca« pod »Hišica«. 5598

Cenjenemu občinstvu vljudo naznanjam, da bom
imel z 29. septembrom 1925 naprej tudi popoldan

vsakovrstno sveže pecivo.

Pekarna Anton Preskar

Dunajska cesta št. 5.

J. Neškudla

tvornica cerkvenih paramentov,
zastav in orodja

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25

vabi preč. duhovščino, cenj. društva in dr., da si
ogledajo bogato razstavo cerkvenih paramentov,
od priproste do najfinejše in najpopolnejše izde-
lave, cerkvenih in društvenih zastav, ter vsega
cerkvenega orodja kakor kelihov, ciborijev itd.

Paviljon J. 584, 586, 588

na letošnjem VELESEJMU V LJUBLJANI.

Moja na novo otvorjena

posredovalnica za služkinje

se nahaja v Ljubljani, Mestni trg 25, I. nadstr.

Ker imam večletno prakso v tej stroki, upam, da bom
zadovoljila v vsakem oziru cenjene gospodinje kakor
tudi služkinje. — Priporočam se ter zagotavljam točno
postrežbo. REZIKA PLAHUTA.

Naznanilo preselitve!

Cenjenemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem preuredil
in znatno povečal svoje podjetje ter pisarno s 25. avgustom 1925
iz dosedanjih prostorov na Vidovdanski cesti št. 3 preselil
v nove večje prostore ob koncu Resljeve c. nasproti
carinarnice v I. nadstropje hiše, kjer je mitnica ob
izhodu z glavnega kolodvora.

Vestno in točno kakor do sedaj, tako bodem tudi v bodoče
in to vsled bližine lokala carinarnice in skladiščem še lažje in
hitreje obavljal vse carinsko-posredniške posle uvoznih, izvoz-
nih in tranzitnih pošilk.

Prosim cenj. občinstvo, da mi ob razširjenju in povečanju
mojega podjetja ostane tudi v bodoče naklonjeno ter beležim
z najodličnejšim spoštovanjem

Rajko Turk

car. nski posrednik

Ljubljana, telefon št. 157.

STROJNE TOVARNE IN LIJARNE d. v Ljubljani

Zvonarna

ustanovljena leta 1688., do-
bavlja priznano prvovrstne
bronaste ZVONOVE
čistih glasov po konkurenč-
nih cenah v kratkih rokih.

Zahtevajte cenik!

Večja zavarovalna družba

išče glavnega zastopnika za Prekmurje.

Gospodje ali tveške ki so dobro poznane, imajo pred-
nost. — Strokovna izobrazba ni potrebna. — Ponudbe
pod šifro: »Zavarovalnica« na »PUBLICITAS« D. D. —
oglasni zavod v Ljubljani, Selenburgova ul. 7, II. nadstr.

Obiščite

9. dunajski mednarodni velesemenj

(jesenski velesemenj)

od 6. — 12. septembra 1925.

tehnični velesemenj je za 1 dan podaljšan
7.000 razstavilavcev iz 16 držav nudi svoje inte-
resantne novosti po brezkonkurenčnih cenah!
125.000 posejnikov iz vseh evropskih in po-
morskih dežela.

Velika izbira dunajskih specialitet!

Znatno znižana vožna po jugoslov. in avstrij.
Železnih in po Bonavi.

Prestop mele proti predložitvi vizum-marke
za ceno avstrijsk. šiling 1.50 (dolar 0.25).
Pojasnila, sejmska izkazila in vizum-marke se
dobe pri: WIENER MESSE A. G. WIEN VII. in
pri častnih zastopstvih v Ljubljani:

Avstrijski konzulat — Turjaški trg 4
Zveza za tujski promet — Dunajska c. 1
Josip Zidar — Dunajska cesta šte. 31.

Proda se v sredini mesta Split nad osemnajst let
vodeča in vedno — zlasti od tujcev — dobro obiskana

restavracija ter hotel

II. razreda z osmimi sobami, vse s popolnim inventar-
jem. — Za informacije se je obrniti: RESTAVRACIJA
IVANKA KLAMPFER — Split, Tvrdofjeva ulica broj 2.

Zak. par stanovanje

kuhinje in dveh sob v mestu
ali bližini Ljubljane. — Po-
nudbe pod šifro »Takoj« št.
5646 na upravo »Slovenca«.

Otomane najfinejše iz-

delave, v
blagu 900 Din, afrik modro-
ci 250 Din, patent fotele in
vse tapetniške izdelke po
najnižjih cenah. — Vabi na
ogled! — RUD. SEVER, Go-
sposvetska cesta 6, v hiši
mesarja Slamiča. 5045

Premog - Čebin

Wollova ulica 1. II.

Telefon šte. 56.

Kupim prvovrsten la. okro-
gel orehov, jesenov in

HRASTOV LES

od 40 cm dalje debel, 2 m
dolgi; v poštev pridejo le
vagonске dobave. Prosi se
za obvezno ceno od kubič.
metra franko vagon nalog.
postaj v Sloveniji. Ponudbe
na: DRAGOTIN KOROŠEC,
Rečica ob Paki. 5236

POSESTVO KUPIM

do 60 oralov z vsem inven-
tarjem ter poslopji vred. —
Ponudbe ne čez 800.000 Din
na »Delta-Stane«, ZAGREB,
Ilica 22. 5468

Trgovske

in privatne POSLE v Fran-
ciji, kjer vsled mnogolet-
nega bivanja dobro pozna
jezik in prilike, posreduje
vestno in kulantno
JOSIP ŽIBERNA
LJUBLJANA, Stari trg 34.

Kupim vsako množino

hlodov

ali sprejemem za sežaganje. —
FRAN ŠUSTAR
parne žage — Ljubljana.